



Vlaams  
Parlement

vergadering **C149**  
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

### **Commissievergadering**

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 5 maart 2020

## INHOUD

|                                                                                                                                                                                                                                                                                     |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de uitkomst van de gesprekken met Nederland in het Comité van Ministers<br>– 1343 (2019-2020)    |    |
| VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Nederlands in het buitenland<br>– 1436 (2019-2020)                                       | 3  |
| VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ondersteuning van een museum voor werken van Panamarenko<br>– 1530 (2019-2020)                  | 9  |
| VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de uitreiking van de Vlaamse cultuurprijzen<br>– 1536 (2019-2020)                             | 12 |
| VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de sociaal-economische positie van de kunstenaar<br>– 1551 (2019-2020)                        | 17 |
| VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de financiële ondersteuning van de infrastructuur van kunstinstellingen<br>– 1641 (2019-2020) | 20 |
| VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over jeugdmaps.be en de evaluatie van de jeugdkampen<br>– 1151 (2019-2020)                                                                                                      | 23 |
| VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het verminderde aantal groepsuitwisselingen tussen jongeren uit andere gemeenschappen<br>– 1535 (2019-2020)                                                                | 25 |
| VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de positie van regionale omroepen in het medialandschap<br>– 1539 (2019-2020)                                                                                          | 27 |
| VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over maatregelen om de gendergelijkheid van vrouwen in de media te verbeteren<br>– 1598 (2019-2020)                                                                             | 34 |

**VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de uitkomst van de gesprekken met Nederland in het Comité van Ministers – 1343 (2019-2020)**

**VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Nederlands in het buitenland – 1436 (2019-2020)**

**Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman**

**De voorzitter:** Mevrouw Coudyser heeft het woord.

**Cathy Coudyser (N-VA):** Minister, op 27 januari jongstleden was er de eerste samenkost van het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie. Voor wie er nog aan zou twijfelen, dat zijn de Vlaamse en de Nederlandse ministers van Cultuur en van Onderwijs.

Tijdens deze vergadering keurden de betrokken ministers eerst en vooral de benoeming van mevrouw Kris Van de Poel goed als nieuwe algemeen secretaris van de Taalunie. Zij ging op 1 maart aan de slag.

Volgens het nieuwsbericht dat ik over dit comité gevonden heb op de website van het Vlaamse Departement Buitenlandse Zaken, stonden naast de benoeming van de nieuwe algemeen secretaris nog een aantal andere onderwerpen op de agenda, namelijk de samenwerking op het vlak van begrijpend lezen en leesbevordering, goede praktijken op het vlak van taalverwerving door nieuwkomers en de samenwerking met de Afrikaanse Taalraad. Daarnaast was er ook een ruimer verkennend politiek onderhoud, zowel over onderwijs als over cultuur.

Onze Vlaamse Regering heeft de intentie om de samenwerking op het vlak van de internationalisering van de Nederlandse taal via de Nederlandse Taalunie te versterken. Eind vorig jaar had de minister-president ook al de mogelijkheid om hierover van gedachten te wisselen met premier Rutte. De aanstelling van een nieuwe algemeen secretaris is daarbij ook een goed startpunt.

De minister heeft ook al gepleit voor de uitwerking van een adequate internationaliseringsstrategie via de creatie van heldere doelstellingen en een concreet plan van aanpak in het nieuwe Taaluniemeerjarenbeleidsplan dat in opmaak is. De bestaande ondersteuningsmechanismen zouden daarbij geëvalueerd en zo nodig geheroriënteerd worden.

Minister, tot welke inzichten heeft het verkennend politiek onderhoud rond Onderwijs en Cultuur precies geleid?

Deelt de Nederlandse collega ook dezelfde intentie om de samenwerking op het vlak van de internationalisering van de Nederlandse taal via de Nederlandse Taalunie te versterken? Zijn daar meer concrete acties of initiatieven besproken of aangehaald? Staan de Vlaamse Regering en de Nederlandse regering daar op één lijn?

Welke concrete vervolginiciatieven zullen de Vlaamse en de Nederlandse regering nemen in aanloop naar het eerstvolgende comité? Wanneer zal dit plaatsvinden?

Aangezien we het nieuwe meerjarenbeleidsplan voor de Taalunie moeten opmaken, zijn daarvoor al de eerste klijtlijnen vanuit de ministers uitgetekend? Tegen wanneer moet dit plan concreet afgerond zijn?

**De voorzitter:** De heer Slagmulder heeft het woord.

**Kristof Slagmulder (Vlaams Belang):** Op 27 januari 2020 vond inderdaad het eerste Comité van Ministers van de Taalunie plaats. In het antwoord op een schriftelijke vraag van mij vorig jaar heeft de minister-president gezegd dat hij het thema 'Nederlands wereldwijd' op de agenda zou plaatsen.

Volgens de website van het Departement Buitenlandse Zaken hadden de ministers ook nog een ruimer verkennend politiek onderhoud over Onderwijs en Cultuur, en aansluitend vond ook het Comité van Ministers van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) plaats, die instaat voor de bewaking van de kwaliteit van het hoger onderwijs.

In het Vlaamse regeerakkoord wordt voorgesteld om de samenwerking op het vlak van internationalisering van de Nederlandse taal via de Taalunie te versterken. De Vlaamse Regering erkent het belang van taal en vermeldt ook specifiek de waarde die gehecht wordt aan de internationalisering van het Nederlands. De Taalunie ondersteunt binnen haar opdracht de internationalisering van de neerlandistiek eveneens. Zij bevordert aldus kwaliteitsvol onderwijs Nederlands in de grens-regio's, op de Caraïben en binnen de internationale neerlandistiek.

Minister-president, wat zijn uw bevindingen over de gedachtewisseling 'Nederlands wereldwijd' met Nederland? Welke concrete afspraken werden gemaakt op het eerste comité? Welke middelen zullen voor het 'Nederlands wereldwijd' worden ingezet? Welke beleidsmaatregelen zult u ondernemen om het 'Nederlands wereldwijd' te bevorderen?

**De voorzitter:** Minister-president Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Op 27 januari vond inderdaad het 91e Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie plaats. Samen met mijn collega Ben Weyts, minister van Onderwijs, maakte ik voor Vlaanderen als minister van Cultuur deel uit van het Comité van Ministers, dat de Taalunie aanstuurt. In de Vlaams-Nederlandse beurtrol is de Vlaamse minister van Onderwijs voor de volgende twee jaar voorzitter.

Alvorens we in de formele agenda van de vergadering doken, vonden we het belangrijk om bij de start van deze legislatuur tijd uit te trekken voor kennismaking met onze Nederlandse tegenhanger, mevrouw Ingrid van Engelshoven, Nederlands minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het bood ons de gelegenheid om een algemener politiek gesprek te hebben over de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering.

Jullie hadden allebei een vraag met betrekking tot de internationalisering van de Nederlandse taal. Een sterke internationale positie van de Nederlandse taal staat met stip aangeduid in het regeerakkoord, omdat het van groot belang is, denken wij, voor ons bedrijfsleven, voor onze culturele en creatieve sectoren en algemener ook voor onze goede internationale relaties.

In antwoord op een aantal schriftelijke vragen heb ik al de mogelijkheid gehad om toe te lichten welk beleid de Taalunie voert en welke aanvullende financiering en ondersteuning er is voor buitenlandse opleidingen. Er wordt een groot aantal inspanningen geleverd. De vaststelling is dat er groot succes is in Centraal-Europa, maar dat de internationale neerlandistiek wereldwijd een daling kent, net zoals overigens onze intra-murosopleidingen met dalende studentenaantallen kampen.

Ik heb onze beleidsprioriteit aangebracht op het Comité van Ministers en we hebben samen met de Nederlandse minister van Engelshoven afgesproken om op het volgende Comité van Ministers, op 15 juni in Den Haag, uitgebreid te bekijken

op welke wijze we de internationale positie van de Nederlandse taal kunnen blijven versterken via de Nederlandse Taalunie. Er is dus ook aan Nederlandse zijde – en dat kan ik jullie echt wel bevestigen – een duidelijke intentie om dit onderwerp op de agenda van het volgende Comité van Ministers te zetten. Op dat vlak is er geen enkele terughoudendheid.

Concreet is aan onze bevoegde departementen en aan de Nederlandse Taalunie de opdracht gegeven om te bekijken welke mogelijkheden er zijn voor de internationalisering van de Nederlandse taal. De Taalunie was ook al intern begonnen met een evaluatie van dit beleid, om te kijken waar aangescherpt moet worden, waar bestaande instrumenten anders ingezet kunnen worden of waar nieuwe instrumenten moeten worden uitgedacht. Het ontwerp meerjarenbeleidsplan 2020-2024 van de Nederlandse Taalunie neemt 'Nederlands wereldwijd' overigens op als specifiek aandachtsgebied. De Nederlandse Taalunie zal de komende beleidsperiode werken aan een verdere toegankelijkheid en benutting van de Nederlandse cultuur wereldwijd.

Ik ben dus tevreden dat de Nederlandse minister deze opdracht samen wil bekijken. Ik denk dat alle elementen van analyse en adviezen op tafel liggen, onder andere ook de aanbevelingen van de Internationale Vereniging van Neerlandistiek (IVN). We voegen toe: de evaluatie van de ondersteuningsinstrumenten van de Nederlandse Taalunie voor internationale neerlandistiek en haar voorstellen ter versterking ervan.

De conclusies van de discussies op het volgende Comité van Ministers zullen richtinggevend zijn, om dan te gaan naar een verder plan van aanpak. We gaan hier dus snel mee vooruit. De zaak is aangekaart, er is interesse aan beide kanten en nu worden de voorstellen uitgewerkt die we dan tijdens de volgende vergadering, in juni, hopelijk kunnen afvinken.

Mevrouw Coudyser, u vroeg naar concrete vervolginiciatieven. Een uitermate belangrijk punt op de agenda was begrijpend lezen – jullie kennen de problematiek. Na de tegenvallende PIRLS-resultaten (Progress in International Reading Literacy Study) is in de vorige legislatuur binnen de Taalunie de Taalraad opgericht om een specifiek advies over begrijpend lezen en beleidsaanbevelingen te formuleren. Intussen hebben de alarmerende PISA-resultaten (Programme for International Student Assessment) voor zowel Nederland als Vlaanderen het dringende karakter van een systematische aanpak onderstreept. We hebben hierover uitgebreid van gedachten gewisseld. Minister Weyts stelde voor om samen met Nederland een campagne op te starten om het tij te keren. Minister van Engelshoven reageerde enthousiast en instemmend op dit idee. Naast de leesvaardigheid is ook de bevordering van het leesplezier hierbij een belangrijk element. De ambitie is om de bestaande en sterke initiatieven verder kracht te geven, en hiervoor dus nauw samen te werken tussen Onderwijs en Cultuur. Wij hebben voor deze opdracht de coördinerende rol aan de Nederlandse Taalunie gegeven, die de expertise in het veld zal betrekken. Langs de Vlaamse cultuurkant is dat onder andere de expertise van Iedereen Leest.

Een ander punt dat onder de aandacht werd gebracht door onze Nederlandse collega, is de status van het vak Nederlands en het feit dat leerkracht Nederlands – zeker in Nederland – stilaan een knelpuntberoep is geworden. Ook hier zal de Nederlandse Taalunie verder naar kijken.

Een ander punt ter opvolging is de digitale ontsluiting van het Vlaams literair erfgoed. De Taalunie, de Koninklijke Bibliotheek Nederland en Vlaamse Erfgoedbibliotheeken willen meer Vlaamse titels opnemen in de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL), waardoor het Vlaams literair erfgoed beter ontsloten wordt voor alle Nederlandssprekenden in de wereld. Deze opname wordt bemoeilijkt doordat er in Vlaanderen voorsnog geen overeenkomst kan worden gesloten met een enkele overkoepelende collectieve beheersorganisatie. Anders dan in

Nederland, is de Europese richtlijn 2019/790 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt in België nog niet omgezet naar een nationale wetgeving. Er komt een overleg tussen mijn departement, de Nederlandse Taalunie en de Vlaamse erfgoedbibliotheken. Zo kunnen hierover, wanneer er een nieuwe Federale Regering aantreedt, afspraken worden gemaakt met de federale overheid.

Welke belangrijke krijtlijnen wil ik terugvinden in het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2020-2024? Wij bespraken tijdens het Comité van Ministers het ontwerp van meerjarenbeleidsplan 2020-2024 reeds op basis van de hoofdlijnen. Het ontwerp van meerjarenbeleidsplan is goed en inspirerend uitgebouwd door de uittredende algemeen secretaris, Hans Bennis, op de verschillende aandachtsgebieden waarin gewerkt wordt met transversale inhoudelijke aandachtspunten: inclusie, creativiteit en internationalisering. Ook past het ontwerp voldoende binnen het nieuwe Vlaamse regeerakkoord.

Wij hebben kennisgenomen van dit ontwerp, maar we keurden het in de huidige vorm nog niet goed, dat vanwege de vanzelfsprekende reden om aan de nieuw benoemde algemeen secretaris – zij is haar werkzaamheden op 1 maart gestart – de mogelijkheid te bieden om eigen klemtonen te leggen en ook om de acties die we bespraken in kader van internationale neerlandistiek of begrijpend lezen, verder op te nemen in het meerjarenplan. Een actie die ik ook laat toevoegen, is de inbreng van de Nederlandse Taalunie in de Europese werkgroep die van start gaat over meertaligheid en vertalen.

Het definitieve meerjarenbeleidsplan zal tijdens het volgende Comité van Ministers voorliggen ter aanname. Dat is in juni 2020.

We kunnen besluiten dat er dus heel wat op tafel ligt en er een goede overeenstemming en ambities zijn. Het volgende Comité van Ministers vergadert op maandag 15 juni in Den Haag, waar we ons zullen buigen over een goedgevulde en belangrijke agenda.

**De voorzitter:** Mevrouw Coudyser heeft het woord.

**Cathy Coudyser (N-VA):** Bedankt voor uw antwoord, minister.

Ik hoop dat de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie toch snel eens bij elkaar komt, want de parlementaire controle moet en kan daar gebeuren. Wij zijn daartoe vanuit Vlaamse kant altijd bereid, maar dat is niet altijd het geval vanuit Nederland. Dat bemoeilijkt de samenkomsten. Misschien moeten we ook eens denken aan een digitale vergadering of op afstand vergaderen.

Het is belangrijk dat we neerlandistiek en internationalisering verder uitbreiden. Alles ligt op tafel. De voorbereidingen worden getroffen. 15 juni wordt een belangrijk Comité van Ministers op dat vlak. Verder is het meerjarenplan qua hoofdlijnen, zoals inclusie en internationalisering, alvast veelbelovend. Er is aandacht voor het literair erfgoed en het begrijpend lezen, en de alarmerende PISA-resultaten dwingen ons jammer genoeg om hiervoor maatregelen te nemen. Ik denk dat het goed is dat Vlaanderen en Nederland daar samen aan werken. Dat kan ons alleen maar versterken.

Er ligt heel wat werk op de plank. Ik heb er alle begrip voor dat dat meerjarenplan door de nieuwe algemeen secretaris met haar nieuwe klemtonen nog verder moet worden vastgelegd en dieper moet worden uitgewerkt.

Ik begrijp ook uit uw antwoord dat we die meertaligheid en het vertalen extra onder de aandacht willen brengen, wat ook volledig past in de nieuwe ambities van deze Vlaamse Regering. We kijken uit naar het volgende Comité van Ministers.

**De voorzitter:** De heer Slagmulder heeft het woord.

**Kristof Slagmulder (Vlaams Belang):** Duitsland voert wereldwijd campagnes om het imago van het Duits te verbeteren. Dat heeft succes. Hongarije streeft ook proactief naar de verspreiding van de eigen taal en cultuur. Als we de vergelijking met andere Europese landen maken, investeert Vlaanderen zeer weinig in buitenlands onderwijs in de eigen taal en cultuur. Zo zouden volgens twee studies heel wat kansen onbenut worden gelaten.

Uit een onderzoek van de Nederlandse Taalunie naar het Europees talenbeleid blijkt dat Vlaanderen en Nederland 7,5 eurocent per inwoner aan het onderwijs van het Nederlands in het buitenland uitgeven. Hongarije investeert 15 eurocent per inwoner. Portugal investeert 2,8 euro en Duitsland investeert 5,3 euro per inwoner.

Minister-president, u hebt al vermeld dat het aantal buitenlandse universitaire afdelingen Nederlands tussen 2009 en 2018 van 171 tot 130 is gedaald. Op negen jaar tijd is dat bijna een kwart minder. De leerstoelen aan de verschillende buitenlandse universiteiten staan ernstig onder druk, want veel opleidingen zijn gewijzigd van een volwaardige studie van de taal en de cultuur in een pure taalverwervingscursus, al dan niet als een keuzevak.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag hebt u laten weten dat deze problematiek zou worden bestudeerd. Is daar al meer nieuws over? Kunt u iets concreter zijn over de acties die u op dat vlak zou kunnen ondernemen?

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** Voorzitter, het bevindt zich misschien wat in de marge, maar ik vind het belangrijk dit te vermelden. Ik heb zelf de gelegenheid gehad om deel te nemen aan de doorlichting van de kwaliteit van de kunstenopleidingen door de NVAO. We hebben de schools of arts in Vlaanderen en Nederland doorgelicht, waaronder de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Ik denk dat er daar voor het Nederlands een enorme uitdaging is om samen te werken. We voelen dat er in die opleidingen in Nederland een aantal interessante punten zitten, bijvoorbeeld inzake het management. De Nederlanders zijn mercantiel als ze de internationale wereld bespelen, terwijl wij natuurlijk aan de enorme intrinsieke artistieke kwaliteiten denken. Het is veeleer, zoals Groen altijd doet, een constructieve opmerking of een suggestie om dit goed te bekijken en meer samenwerking op poten te zetten. Ik denk dat er, met het Nederlands als onderliggende basis, veel winst te behalen valt.

**De voorzitter:** De heer Van de Wauwer heeft het woord.

**Orry Van de Wauwer (CD&V):** Voorzitter, ik dank iedereen voor het aankaarten van deze problematiek, want dit toont aan dat we het allemaal eens zijn over het belang van het Nederlands als onze moedertaal, onze onderwijstaal en onze cultuurtaal. Het is de taal om kennis en cultuur over te dragen. Als we willen dat dit in de toekomst ook zo blijft, zullen we actie moeten ondernemen. Ik voel dat iedereen hier het daarover eens is.

Als we naar de academische opleidingen kijken, zien we dat de instroom zowel in Vlaanderen als in Nederland zeer sterk daalt. Dat is een ernstige bedreiging van onze Nederlandse taal. Dat is niet alleen een probleem voor het Nederlands, want we zien diezelfde tendens met betrekking tot de moedertaal ook in andere Europese landen, met uitzondering van het Engels.

Het heeft volgens CD&V weinig zin te pleiten voor een internationalisering van de eigen moedertaal als de academische opleidingen neerlandistiek in Vlaanderen en in Nederland aan een sneltreinvaart uitsterven. Dat is de analyse die ook in het

beleidsdomein Onderwijs wordt gemaakt. Vandaar dat in het Vlaams regeerakkoord heel duidelijk wordt gesproken over een actieplan, met als doel de versterking van de instroom in de taalopleidingen Nederlands. Het doel hiervan is voldoende gekwalificeerde leerkrachten te hebben.

Minister-president, die problematiek hangt natuurlijk ook nauw samen met een andere bekommernis waarover we hier al heel vaak hebben gesproken en waar u zelf ook naar hebt verwezen, namelijk de dalende leesvaardigheid en zin om te lezen van onze jongeren. Het zou natuurlijk niet helpen om deze ernstige bedreiging van de kwaliteit van ons onderwijs te verhelpen indien we geen universitair opgeleide leerkrachten Nederlands meer zouden hebben voor het secundair onderwijs en, meer nog, voor de lerarenopleidingen. Ik wil u dan ook oproepen om, zoals in het Vlaams regeerakkoord is afgesproken, werk te maken van een gedragen en duurzaam taal- en leesbevorderingsbeleid over verschillende beleidsdomeinen heen. U hebt in uw antwoord duidelijk vermeld dat u hard van plan bent dit te doen.

Nu, ter aanvulling op wat de collega's al vermeld hebben, wil ik heel graag verwijzen naar het rapport dat de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) over de actuele situatie van de neerlandistiek heeft opgemaakt op vraag van minister van Engelshoven, met wie u hebt samengewerkt. Daarin werd een heel concreet voorstel gedaan, dat ik hier ook even ter sprake wil brengen. Er werd namelijk voorgesteld om een beurtensysteem in te voeren voor Nederlandse en Vlaamse studenten die in andere landen Nederlands willen studeren en vice versa. Op die manier kan het internationale academische netwerk beter benut worden en kan de aantrekkelijkheid van Nederlands als studie voor Nederlandse en Vlaamse studenten verhoogd worden. Dat is een heel concreet voorstel, dat daarom misschien ook net relatief gemakkelijk uit te voeren is.

Vlaanderen en Nederland moeten in het algemeen trouwens meer investeren in de eigen opleidingen neerlandistiek, want anders kunnen we niet verwachten dat andere Europese landen daarin investeren. Als deze vanzelfsprekende wederkerigheid wegvalt, dan valt de bodem onder de andere Europese cultuurtalen weg.

Ten slotte wil ik er net zoals collega Coudyser toe oproepen dat we in de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie bijeenkomen. Ik kijk ernaar uit om daar de nieuwe secretaris-generaal van de Taalunie te ontmoeten.

**De voorzitter:** Minister Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Collega's, een aantal van de opmerkingen vallen eerder binnen het competentiedomein van de minister van Onderwijs, dus daar zal ik niet op ingaan.

Mijnheer Slagmulder, u vroeg naar de concrete acties. Ik heb daarnet gezegd dat mijn administratie en die van de Taalunie die acties nu voorbereiden om ze af te kloppen tijdens het volgende Comité van Ministers, op 15 juni 2020. Ik ga daar nog niet op vooruitlopen, want alles wordt nu nog voorbereid.

Mijnheer Pelckmans, ik wil het punt dat u aanhaalde, meenemen, en ik zal de mogelijkheden nader bekijken. Dank u eens te meer voor de suggestie. (*Opmerkingen van Gustaaf Pelckmans*)

Ja, u hebt al een aantal keer suggesties gedaan.

**De voorzitter:** De heer Slagmulder heeft het woord.

**Kristof Slagmulder (Vlaams Belang):** Ik wil minister-president Jambon bedanken voor zijn antwoorden en hem oproepen om toch voldoende middelen te blijven inzetten op taalpromotie. We moeten het Nederlands blijven zien als een exportmiddel

dat ons heel wat economisch voordeel kan opleveren. Neerlandici kunnen vanuit Vlaams oogpunt rechtstreeks onze handelsrelaties bevorderen door betere contacten te leggen met het bedrijfsleven; nu lopen we heel wat financiële middelen mis.

**De voorzitter:** De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ondersteuning van een museum voor werken van Panamarenko – 1530 (2019-2020)**

**Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman**

**De voorzitter:** De heer De Loor heeft het woord.

**Kurt De Loor (sp.a):** Minister-president, zoals u weet, loopt in Campo & Campo in Antwerpen momenteel de tentoonstelling 'Panamarenko Tribute: Around the World in 80 Years – part 1', een pop-uptentoonstelling van twee maanden met een twintigtal werken van Panamarenko, aangevuld met een aantal zelden geziene tekeningen. Het gaat om werken die de kunstenaar heel na aan het hart lagen.

De tentoonstelling moest in feite een verrassing worden voor zijn 80e verjaardag, want op 5 februari 2020 zou hij 80 geworden zijn. Helaas overleed Panamarenko op 14 december 2019. Het verjaardagscadeau werd op die manier een tribute.

Minister-president, ik hoef u er niet van te overtuigen dat Panamarenko zonder twijfel een van de meest begeesterende hedendaagse Belgische kunstenaars was. Zijn website omschrijft het als volgt: "Zijn wondere wereld houdt het midden tussen pure wetenschap, technisch vernuft en kinderlijk enthousiasme." Dat is een zeer goede omschrijving van de figuur Panamarenko en zijn werken.

Om het feestjaar extra in de verf te zetten hadden zijn echtgenote, mevrouw Eveline Hoorens, en een paar dichte vrienden en medewerkers een verrassings-tribute uitgewerkt in twee delen: de pop-uptentoonstelling die momenteel loopt in Campo & Campo en een vervolg in de zomermaanden in het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA) en de Antwerpse binnenstad. Naar aanleiding van de opening van de pop-uptentoonstelling verklaarde Eveline Hoorens tijdens een nieuwsuitzending, alsook in een interview in een aantal kranten, dat ze ervan droomt om een permanente tentoonstelling in de vorm van een museum of museumvleugel op poten te zetten met werken van Panamarenko, maar ze voegde eraan toe dat ze dat niet alleen kan en dat ze daarvoor ondersteuning nodig heeft.

Hoe staat u tegenover de vraag van Eveline Hoorens over het oprichten van een permanente Panamarenko-tentoonstelling of een Panamarenko-museum, of van een museumvleugel in het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA)?

Bent u van oordeel dat een Panamarenko-tentoonstelling of een Panamarenko-museum bijdraagt aan de culturele en toeristische uitstraling en attractiviteit van Vlaanderen?

Bent u bereid om als minister van Cultuur hiervoor ondersteuning te bieden? Hebt u daarover al nagedacht en hoe ziet u die ondersteuning concreet? Is dat in de vorm van advies, een logistieke en/of financiële ondersteuning?

Welke stappen zult u ondernemen om ervoor te zorgen dat dit project rond kunstenaar Panamarenko zal slagen?

**De voorzitter:** Minister-president Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Ik kan onderschrijven dat Panamarenko een van de belangrijkste hedendaagse kunstenaars in Vlaanderen is. Ik wil me dan ook ten volle scharen achter het veiligstellen en verder ontsluiten van zijn nalatenschap.

Ik ben echter niet overtuigd dat het oprichten van een apart museum de beste manier is om dat te doen. Het opbouwen van een eigen museum is een vraag die ik volledig begrijp, en die werd al vaker gesteld vlak na het overlijden van een belangrijke kunstenaar. Nader onderzoek leert dat dergelijke vragen op langere termijn problematisch blijken door de praktische en financiële beperkingen. Er zijn niet veel goede voorbeelden van musea die rond een kunstenaar zijn opgebouwd en blijvend dynamisch en financieel haalbaar zijn.

In Vlaanderen zijn er twee musea voor hedendaagse kunst die belangrijke werken van Panamarenko beheren: het SMAK in Gent en het M HKA in Antwerpen. Daarnaast is ook het beheer van de 'Biekorf' – de voormalige woning van de kunstenaar – en het Panamarenko-archief in handen van het M HKA. Een goede omgang met de nalatenschap van Panamarenko vereist een professionele omkadering. Hiervoor beroep doen op het M HKA en het SMAK, binnen een bredere museale werking, verdient volgens mij de voorkeur op het uitbouwen van een nieuw museum.

Omdat Panamarenko door het M HKA als kernkunstenaar wordt gezien, heeft dit museum de intentie om diens werk in permanente tentoonstelling te tonen, naast ook eventuele afzonderlijke tentoonstellingen over de kunstenaar. Momenteel loopt er binnen het M HKA een traject voor de uitbouw van de museale infrastructuur, waardoor het museum bijkomende mogelijkheden zal hebben om zijn werk kwaliteitsvol tentoon te stellen. Er zijn reeds contacten geweest met het M HKA en de stad Antwerpen om te bekijken welke plaats Panamarenko binnen dat project kan krijgen. Ook het SMAK in Gent kan werken van Panamarenko in de permanente collectie tonen, want het heeft belangrijke werken van hem in beheer.

Een blijvende aandacht voor de nalatenschap van Panamarenko zal zeker bijdragen tot de culturele en toeristische uitstraling en attractiviteit van Vlaanderen. Maar zoals aangegeven gebeurt dit dus beter niet in de vorm van een eigen museum.

De Vlaamse Gemeenschap richtte recent het Centrum voor Beeldende Kunstarchieven op. Dit centrum, dat verbonden is aan het M HKA, heeft mee als doel om een ondersteuning te bieden voor nalatenschappen, een uitdaging waar mevrouw Hoorens nu voor staat. Ik geef wel mee dat de mogelijkheden en taakstelling van het centrum beperkt zijn. Een permanente tentoonstelling of museum uitbouwen behoort niet tot de opdracht van dat centrum.

De Vlaamse Gemeenschap draagt, via het Centrum Kunstarchieven Vlaanderen (CKV), nu al zorg voor het Panamarenko-archief.

Het M HKA staat daarnaast ook in voor het beheer van de 'Biekorf', de voormalige woning van de kunstenaar. Deze unieke kunstenaarswoning wordt niet ontwikkeld als museum, maar als open monument. Dit gebeurt vanuit een zorg voor duurzaam beheer, iets wat destijds ook met Panamarenko zelf overlegd is in kader van de overdracht van zijn woning.

Verdere samenwerking tussen het M HKA en de nazaten van de kunstenaar moet van onderuit groeien. Als minister kom ik niet tussen in de inhoudelijke keuzes van het museum of het Centrum voor Beeldende Kunstarchieven.

Tot slot bestaat ook de mogelijkheid om projectsubsidies aan te vragen. Dit gebeurt het best wel vanuit een onderbouwde aanvraag die professioneel omkaderd wordt. Voor projecten binnen het Cultureelerfgoeddecreet is om die reden bepaald dat aanvragen voor projectsubsidies moeten gebeuren in samenwerking met een professionele partner die een structurele subsidie ontvangt op dat decreet.

Door de objectiviteit van de procedure kan ik hier echter geen voorafnames op doen. Voor de beslissingen over de ingediende aanvragen baseer ik mij op het kwaliteitsoordeel van de experts die deze aanvragen adviseren.

U ziet dat er een aantal mogelijkheden zijn.

**De voorzitter:** De heer De Loor heeft het woord.

**Kurt De Loor (sp.a):** Ik ben heel tevreden dat u er ook van overtuigd bent, waarschijnlijk samen met iedereen hier aanwezig, dat Panamarenko heel veel bijgedragen heeft en nog altijd bijdraagt aan de culturele en artistieke uitstraling van Vlaanderen. We moeten er ook heel ambitieus in durven zijn en die culturele troeven uitspelen. Panamarenko is er daar zeker één van, als beeldend kunstenaar, ook als tekenaar. Ik herinner mij trouwens de tentoonstelling hier in de Lokettenzaal, ondertussen vijftien jaar geleden, toen Panamarenko hier zelf met zijn echtgenote aanwezig was, en die ook een mooie uitstraling gaf, zowel voor de kunstenaar als voor dit Vlaams Parlement.

Maar u zegt dat u in eerste instantie niet te vinden bent voor een apart museum. Ik moet zeggen dat ik daar de mosterd al gehaald had bij het Felix De Boeckmuseum en ook het Roger Raveelmuseum, dat sinds iets meer dan twee jaar ook in Vlaamse handen is, nadat het overgeheveld is van de provincie Oost-Vlaanderen. Uw voorganger op Cultuur, minister Gatz, had daar nog een financiële injectie gedaan voor instandhoudings- en uitbreidingswerken van 2 miljoen euro, die nog altijd lopen. Ik had er in mijn vraagstelling ook bewust een 'museumvleugel' bij gezet en ik denk dat daar zowel voor het SMAK als voor het M HKA ook opportuniteiten liggen, zodat het verzameld werk van Panamarenko daar ook tentoongesteld kan worden en die grote culturele en toeristische troef verder uitgespeeld kan worden.

Minister, bent u verder bereid om er mee uw schouders onder te zetten om dit ambitieuze project te kunnen realiseren? En bent u al langs geweest op de tribute in Campo & Campo? Zo neen, dan mocht ik u van de weduwe van Panamarenko de uitnodiging overmaken om zeker eens langs te gaan.

**De voorzitter:** Mijnheer De Loor, we hebben inderdaad een uitnodiging binnengekregen voor de volledige commissie, maar die valt op de avond dat we ook de ontmoeting hebben met Kunstenpunt, op 19 maart. De andere prominente genodigden zullen misschien die avond wel kunnen, maar we hebben gevraagd of wij als commissie op een andere avond mogen gaan. We zijn dat aan het regelen, we zullen dat straks bespreken in de regeling der werkzaamheden.

De heer Van de Wauwer heeft het woord.

**Orry Van de Wauwer (CD&V):** We begrijpen ergens de vraag van collega De Loor, zeker gezien het overlijden, en vooral de pop-uptentoonstelling die nu loopt. Maar ik wil me wel volledig aansluiten bij het antwoord van de minister-president. Ik denk dat het veel duurzamer is om die tentoonstelling rond Panamarenko te voorzien in het M HKA of het SMAK, omdat dat een veel duurzamere manier is om zo'n kunstenaar en zijn werken tentoon te stellen en dat dat zelfs naar bezoekersaantallen op langere termijn veel interessanter kan zijn.

Als ik dan toch een kleine voorkeur mag uitspreken – ik vermoed dat de minister mij mijn Antwerps chauvinisme niet kwalijk zal nemen –, zou ik heel graag die permanente tentoonstelling in het M HKA houden, in Antwerpen, in zijn stad. Ik zie daar ook een opportuniteit binnen de nieuwe plannen van het M HKA om daarvoor een mooie ruimte te reserveren. Minister-president, wij staan dus volledig op uw lijn wat uw antwoord betreft. Het M HKA als museum van de Vlaamse Gemeenschap is daarnaast ook een mooie manier om de werken vanuit Vlaanderen uit te dragen.

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** Ik sluit daar ook bij aan, ik denk dat het zelden een goed idee is om iets te isoleren. Een kunstenaar wordt alleen maar sterker als hij voortdurend geconfronteerd wordt met collega's, en zeker in het M HKA en het SMAK kan dat op een professionele manier gebeuren. We moeten toch opletten dat we hier niet vlug weggeraken en zeggen dat we het zo gaan oplossen; geef die beide huizen dan ook de nodige middelen om dat goed te doen. We kunnen dat niet genoeg benadrukken: professionaliteit, om dat goed te omkaderen, om die duurzaamheid mee te verantwoorden en te garanderen. Zij hebben daar zowel de fysieke als financiële middelen als omkadering voor nodig. Hoe lovend we hier ook allemaal zijn, ik zou toch willen aandringen dat we dat ook absoluut mee opnemen in onze cijferoefening.

**De voorzitter:** Minister-president Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Alles begint en eindigt natuurlijk met middelen. Dat besef ik maar al te goed.

Mijnheer De Loor, uit mijn antwoord blijkt volgens mij dat ik mijn schouders verder onder dit gegeven zal zetten, samen met het M HKA en het S.MA.K. Dat is de Vlaamse Gemeenschap.

Ik ben nog niet langsgegaan, maar dat ben ik wel van plan in het weekend van 14 en 15 maart – niet volgend weekend dus, maar het weekend daarop. Mijn vriendin wees me erop dat we dat zeker moesten doen. Ik word er in elk geval elke dag mee geconfronteerd – al is 'confronteren' misschien niet het juiste woord –, want in het kabinet hangen nogal wat kunstwerken van Panamarenko. Er is daar zelfs een Panamarenkozaal.

**De voorzitter:** De heer De Loor heeft het woord.

**Kurt De Loor (sp.a):** Ik wil daar enkel nog aan toevoegen dat uw vriendin, in dezen, een goede smaak heeft, dus u mag haar zeker volgen. Voor de leden van de commissie is het zeker ook een aanrader om eens langs te gaan, zodat ze ook eens met het culturele belang van Panamarenko geconfronteerd worden.

**De voorzitter:** De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de uitreiking van de Vlaamse cultuurprijzen – 1536 (2019-2020)**

**Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman**

**De voorzitter:** De heer Brusselmans heeft het woord.

**Filip Brusselmans (Vlaams Belang):** Collega's en minister-president, op 18 januari werden de Ultimas van de Vlaamse cultuur uitgereikt in Concertgebouw Brugge. U zult zich dat waarschijnlijk nog wel herinneren, want het leek wel een Spaans tomatenfeestje: het feestje van de culturele elite werd er eentje van scheldpartijen en politiek activisme.

Kunstenaar Walter Swennen, die de Ultima voor Beeldende Kunst kreeg, was zelf niet aanwezig, maar had het in zijn dankbrief over zijn afkeer van dit soort prijzen en subsidies, iets waar ik hem alleen maar in kan bijtreden. Waar ik hem niet in kan bijtreden, is dat hij zijn 10.000 euro prijzengeld, waar hij recht op had, aan de

partij schenkt die volgens hem als enige niet meedoet aan de opdeling van het land, de PTB/PVDA. Dat is natuurlijk een flagrante schending van de wet op de partijfinanciering, maar vooral ook – en dat is wat hier ter zake doet – een middelvinger naar de hardwerkende Vlaming, met wiens belastinggeld dit leuke feestje weer werd bekostigd. Verder doen ook andere winnaars toch de wenkbrauwen fronsen. Zo werd onder meer de prijs voor Letteren toegewezen aan mevrouw Rachida Lamrabet, een notoir tegenstandster van het boerkaverbod en iemand die erin slaagt om zelfs bij Unia ontslagen te worden.

Hoewel de onafhankelijkheid van de jury absoluut niet beschadigd moet worden – voor ik dat verwijt krijg –, kunnen we wel enkele vragen stellen over de expertise en de neutraliteit ervan. Het gaat natuurlijk nog altijd om belastinggeld van de Vlaming, en die heeft absoluut geen boodschap aan dit circus.

Wat is uw reactie op de verbale en fysieke aanval vanuit het publiek? Hoe evalueert u de zeer lage opkomst en dus de relevantie van dit schouwspel?

Hoe is de jury samengesteld die de laureaten heeft gekozen? Wie nam de eindbeslissing in verband met de winnaar van elke prijs?

Wat was de totale kostprijs van dit evenement, inclusief prijzengeld? Dat is ook niet oninteressant om te weten te komen. Welke verenigingen, overheden of particulieren deelden in de kost?

Welke maatregelen plant u om ervoor te zorgen dat de wet op de partijfinanciering gerespecteerd blijft, gezien de aankondiging van het prijzengeld dat aan de PVDA wordt weggeschonken?

Welke wijzigingen plant u voor de volgende editie? Plant u de Ultimas nog te laten doorgaan volgend jaar?

**De voorzitter:** Minister-president Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Mijn reactie is nogal gelaten, eerlijk gezegd. We leven in een vrij land en mensen mogen protesteren; iedereen doet dat volgens zijn eigen inzichten en geplogenheden. Het komt niet aan mij toe om daar iets over te zeggen.

Wat ik wel spijtig vind is dat een feest waar gelauwerde artiesten centraal moeten staan, door een kleine minderheid gekaapt wordt, zodat de focus verlegd wordt van lof voor de artiesten naar protest. Maar goed, we leven in een vrij land en iedereen kiest de actiemiddelen die hij of zij verkiest. Voorts laat dat me eigenlijk onbewogen.

Lage opkomst? Er waren ongeveer 1000 mensen afgezakt naar het Concertgebouw Brugge. Ik vond dat helemaal geen lage opkomst. De zaal heeft een capaciteit van net geen 1300 personen. Het was ook een van de hoogste opkomsten die men al geteld heeft voor de Ultimas. U zou dat misschien willen, maar het was objectief gezien geen lage opkomst.

De Ultimas zijn een erkenning van de laureaten door de Vlaamse Gemeenschap en een stimulans voor verschillende cultuurdisciplines. Zij hebben als doel het culturele bewustzijn van en in Vlaanderen te verhogen. Tot voor kort was dat inderdaad niet zeer breed gekend, ik vermoed dat die actie of de commotie rond die actie er nu toe geleid heeft dat de Ultimas iets meer gekend zijn.

Het is me wel opgevallen dat ik die middag hier in de commissie een vraag heb moeten beantwoorden van de PVDA. Zij sprak toen al de waarschuwing uit dat ze hoopte dat ik me die avond zou 'amuseren'. Dat geeft wel een indruk vanuit welke hoek die acties kwamen, maar dat is zuiver hineininterpretieren.

Per cultuurprijs wordt er een evenwichtige jury samengesteld die bestaat uit actoren van de sector, rekening houdend met gender, diversiteit en regionale spreiding. De jury bestaat uit leden die vertrouwd zijn met de sector en op de hoogte zijn van recente ontwikkelingen. De jury's worden benoemd door de minister van Cultuur. Voor de Ultimas 2019 die nu werden uitgereikt, was dat de voormalige minister van Cultuur Sven Gatz.

De leden van de jury stellen in consensus en op basis van een gemotiveerde voordracht een laureaat voor aan de minister van Cultuur. Bij gebrek aan consensus wordt de laureaat voorgedragen bij meerderheid van stemmen. Bij gelijke stemming is de stem van de voorzitter doorslaggevend. De minister van Cultuur bekrachtigt dan de laureaten.

De totale kostprijs van het evenement bedraagt 280.000 euro inclusief btw, maar daar zit het prijzengeld al in. U weet dat het 10.000 euro per categorie is, behalve voor de heer Tuymans, die een algemene erkenningprijs kreeg, en die bedraagt 20.000 euro. Dus de prijzenpot van 130.000 euro zit al in die 280.000 euro vevat. De kostprijs voor het maken voor de twaalf awards van de hand van kunstenaar Stefaan Dheedene, de catering, de communicatie met filmpjes, vertalingen en fotograaf, de muzikale omlijsting, de regie, de zaal en de techniek kwamen dus op 150.000 euro.

Dan uw vraag over de aankondiging om het prijzengeld weg te schenken aan de PVDA? De wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen regelt de controle op de giften van natuurlijke personen aan politieke partijen. Daartoe werd een parlementaire controlecommissie opgericht. Door de publieke verklaring tijdens de Ultimas heeft de controlecommissie kennis kunnen nemen van deze aankondiging en zal zij haar controletaak kunnen uitoefenen. Ik zal daarvoor verder geen enkele actie ondernemen.

Plan ik wijzigingen voor de volgende editie? Samen met de administratie is er de komende periode een evaluatie gepland, in functie daarvan wordt bekeken of er eventuele bijstellingen gewenst zijn.

**De voorzitter:** De heer Brusselmans heeft het woord.

**Filip Brusselmans (Vlaams Belang):** Ik ben enigszins tevreden met uw antwoord. U erkent terecht dat het gaat over een bepaalde minderheid. Dat is dezelfde minderheid over wie ik altijd zeg dat zij de culturele sector in de ban houden, om niet te zeggen gijzelen. Het is wel jammer dat dat clubje, die kleine culturele elite, wel gesponsord blijft door uw regering en dat die nog altijd feestjes mag bouwen, zoals nu, ter waarde van 280.000 euro op de kosten van de Vlaamse belastingbetaler.

**Minister-president Jan Jambon:** Het is het Departement Cultuur, Jeugd en Media dat de Ultimas organiseert. Dat wordt niet uitbesteed.

**Filip Brusselmans (Vlaams Belang):** Als u me laat uitspreken, dan was ik daar wel op uitgekomen. Het punt is, minister-president, om ervoor te zorgen dat dit geld niet meer wordt besteed aan diezelfde graaiers.

Mijn vraag aan u is of u bereid bent, in plaats van de prijzen te laten uitreiken door een jury samengesteld door de minister, daar een volksjury van te maken, in de vorm van een onlinebevraging, zoals met zeer vele prijzen in Vlaanderen, in België en in de wereld gebeurt. Dit zou de representativiteit verhogen en ervoor zorgen dat er meer aandacht is voor de Ultimas, en ditmaal positieve aandacht, in plaats van het gooien met tomaten.

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** Minister, ik wil eerst de jury feliciteren. Ik vind dat zij een heel mooi parcours hebben afgelegd, met duidelijke keuzes en vooral met keuzes voor laureaten die verder gaan dan 'l'art pour l'art', maar die de kunsten in de maatschappij plaatsen. Dat was hier absoluut het geval. Bovendien, als ik even mag, is dit een misschien zelfs een mooi alternatief voor de zogenaamde Vlaamse canon. Als u tien of twintig jaar cultuurprijzen bijeenzet, elk jaar met een jury die nieuw is samengesteld, krijgt u een perfect, mooi beeld van hoe rijk Vlaanderen is, een beeld dat niet statisch is, maar superdynamisch. Bij dezen wil ik dus de administratie en de mensen die daaraan gewerkt hebben feliciteren.

Ik heb wel wat bezorgdheid – en die heb ik al in november gedeeld, onder andere met mevrouw D'Hose – over de formule van de avond zelf. Daar zit volgens mij wat sleet op. We zouden de cultuursector niet zijn als we er niet kunnen voor zorgen dat daar wat meer creativiteit in wordt gebracht en dat wat wordt omgevormd. Ik denk aan een inhoudelijk luik, eventueel met internationale sprekers.

Kortom: applaus voor de jury, maar de formule moeten we toch nog eens her-bekijken.

**De voorzitter:** De heer Van de Wauwer heeft het woord.

**Orry Van de Wauwer (CD&V):** Ik wil kort reageren op wat de heer Brusselmans zei. Die Ultimas zijn de oude Belgische staatsprijzen voor heel de culturele sector. Ik zou denken dat u, als Vlaams -nationalist, heel tevreden zou zijn dat ze volledig overgeheveld zijn naar de Vlaamse Gemeenschap en dat er een groot feest wordt aangericht rond onze Vlaamse staatsprijzen.

Wat betreft uw oproep om die jury te vervangen door een onlinebevraging, is de manier waarop deze prijzen worden uitgereikt decretaal bepaald, volgens het Cultuurpact. De uitreiking moet door een jury gebeuren en het is belangrijk dat u die definities kent, vooraleer u hier andere suggesties doet.

**De voorzitter:** De heer Meremans heeft het woord.

**Marius Meremans (N-VA):** Ik was ook aanwezig op de uitreiking van de cultuurprijzen. Het is de eerste keer dat we zoiets meemaken. Ik was eerder ook bij de lancering van de landschapstekening kunsten in AMUZ in Antwerpen. Dat was nog voor het begin van de nieuwe legislatuur. Dan krijg je hetzelfde stramien: iemand doet iets, een deel van de aanwezigen begint hartstochtelijk te roepen, een ander deel applaudisseert beleefd en nog een ander deel zit gegeneerd weg te kijken en denkt: 'Ik wil hier eigenlijk niet zijn.' Ik zat toen achteraan, tussen de mensen van de sector. Ik zag een deel van hen ook weggijken en denken: 'Dit vinden wij niet leuk, dit was niet de bedoeling.' Dat hebben we achteraf tijdens receptie ook vernomen. Ik had ook de indruk dat sommigen van die mensen de receptie liever vooraf hadden ingepland in plaats van nadien, en dat was misschien te wijten aan een aantal gedragingen in het Concertgebouw zelf.

Wat betreft de Ultimas: die waren vroeger inderdaad uitgebreider. Er is al wat gewied in de prijzen. Een evaluatie van de formule is altijd nuttig. Nu – en dat is niet de schuld van de organisatie – lag de focus volledig op het incident en geen kat weet wie de prijzen juist kreeg en waarom. Dat is eigenlijk wel jammer, want er was een live-uitzending op Radio 1 en we hebben een aantal mensen uit de goegemeente horen vragen wat een zootje dat daar was. We kregen dan allerlei veralgemeningen over de cultuursector, en daar is de cultuursector allesbehalve bij gebaat. De mensen die dachten iets te realiseren, hebben zeker geen goede beurt gemaakt voor de cultuursector zelf.

Ik stel me een vraag bij de prijzen die worden uitgereikt. Het blijft wel een groot aantal. Bepaalde sectoren, nichesectoren of minder grote sectoren, zijn minder zichtbaar en gekend in het algemeen. Misschien moeten we daar nog aan sleutelen, maar ik vind het goed dat er cultuurprijzen zijn. Dat is belangrijk. Het is voor heel wat mensen een erkenning.

Wat de schenking van bepaalde mensen aan bepaalde partijen betreft, kan ik begrip opbrengen. Wat investeringen in cultuur betreft, is de slechtste leerling van Vlaanderen het district Borgerhout. Raad eens wie daar aan het roer zit? Ze kunnen 10.000 euro daar goed gebruiken, want slechts 0,46 procent van totale budget van Borgerhout gaat naar cultuur. Daar is voor de PVDA nog heel wat werk aan de winkel.

**De voorzitter:** Mijnheer Meremans, dat was vier minuten in plaats van twee minuten. U zult nog wat moeten werken aan het kort houden. (*Gelach*)

Mevrouw D'Hose heeft het woord.

**Stephanie D'Hose (Open Vld):** Mijnheer Meremans, ik zal het effectief heel kort houden. Ik stond tijdens de vorige legislatuur mee aan de wieg van de Ultimas en ik wil me bij u aansluiten: het was vooral een gemiste kans voor de sector. De dag nadien werd in de kranten over de tomaten en niet over de laureaten gesproken. Dat is nooit de bedoeling geweest. We zijn daar weer over bezig, dus gaan wij hier ook op de verstandigste manier mee om.

Wat de Ultimas betreft, zou ik toch opletten met het wieden in het aantal prijzen. Er zijn veel prijzen, waardoor de show soms wat langdradig wordt, maar we hebben daar in de vorige legislatuur al in gewied. Als iemand de vraag stelt of er voor een bepaalde sector een aparte prijs moet zijn, staat die sector, zelfs als het een kleine sector is, op de achterste poten. We hebben dan ook de beslissing genomen te alterneren. Het ene jaar reiken we een prijs uit en het andere jaar reiken we een andere prijs uit. Ik vind het belangrijk alle sectoren in ogenschouw te nemen, maar we moeten nagaan of we een prijs niet om het jaar kunnen uitreiken.

Ik moet me verontschuldigen, want ik was zelf niet aanwezig. Het debat over de lage-emissiezone (LEZ) in de gemeenteraad van Gent heeft letterlijk en figuurlijk roet in het eten gegooid.

**De voorzitter:** Minister-president Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Hier zijn een aantal suggesties inzake bijsturingen naar voren gebracht. We zullen hier tijdens de evaluatie rekening mee houden, maar ik zal daar nu geen uitspraken over doen.

**De voorzitter:** De heer Brusselmans heeft het woord.

**Filip Brusselmans (Vlaams Belang):** Mijnheer Van de Wauwer, ik dank u voor uw bezorgdheid, maar decreten kunnen natuurlijk altijd worden aangepast. Anders zouden we hier niets zitten te doen.

Als Vlaming en nog meer als Vlaams-nationalist ben ik fan van een feest van de Vlaamse Gemeenschap. Ik vind dan ook dat we dat feest aan de Vlamingen moeten geven en de Vlamingen mee moeten laten beslissen over de laureaten.

Tot slot wil ik met een positieve noot afsluiten en ook een laureaat in de verf zetten, namelijk Allez, Chantez! Indien iedereen op deze manier aan cultureel ondernemerschap zou doen, zouden de subsidies al lang overbodig zijn.

**De voorzitter:** De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de sociaal-economische positie van de kunstenaar – 1551 (2019-2020)**

**Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman**

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** Minister-president, ik zal een thema aansnijden waarover vandaag zeker niet het laatste woord zal worden gezegd, maar waar we gewoon eens aan moeten beginnen, namelijk de sociaal-economische positie van de kunstenaar. Ik vermeld dat hier omdat u dat tijdens de bespreking van uw beleidsnota in december 2019 ook hebt gezegd. U hebt toen verklaard dat u de mogelijkheid zou bekijken een vervolgonderzoek naar de sociaal-economische positie van de kunstenaar te laten uitvoeren. Dat onderzoek zou dan voortbouwen op de resultaten van de onderzoeken uit 2014, 2016 en 2018.

Op hetzelfde ogenblik heeft het overleg kunstenorganisaties (oKo) het 'charter fair practices' voorgesteld, met daarin een twaalftal afspraken die een vorm van zelf-regulering voor een correct verloning van kunstenaars in de sector inhouden. We weten allemaal dat het kunstenaarsstatuut een federale materie is, maar de Vlaamse vertegenwoordiging in de Commissie Kunstenaars omvat een vertegenwoordiger van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Die commissie beslist onder meer over de toekenning van de kunstenaarskaart, het kunstenaarsvisum en de zelfstandigheidsverklaring.

Waar kunstenaars voorheen enkel de aanvraag moesten tonen om aan de slag te kunnen met de kleine vergoedingsregeling (KVR), kan dat vanaf 2020 enkel nadat ze die kaart ook effectief toegewezen gekregen hebben. Die regeling heeft raakpunten met andere beleidsdomeinen, onder andere de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). Vanwege VDAB zit er trouwens ook een vertegenwoordiger in de Commissie Kunstenaars. Ook Cultuurloket speelt een belangrijke rol in het kunstenaarsstatuut, aangezien het eerstelijns hulp verstrekt.

Met die lange inleiding wil ik duidelijk maken dat het gaat over zeer ingewikkelde materie, maar wel een materie die we gewoon eens goed moeten vastpakken. Bij dezen stel ik er u de eerste vragen over, en ik kan u alvast zeggen dat Groen hier heel veel op zal terugkomen.

Komt er in 2020 een vervolgonderzoek naar de sociaal-economische positie van de kunstenaar?

Wat denkt u over het initiatief van de sector zelf, in dit geval belangenorganisatie overleg kunstenorganisatie (oKo), dat bij de voorstelling van het charter fair practices van de overheid vroeg om het charter officieel en formeel te erkennen: "Erken het charter fair practices van oKo formeel, onderschrijf de principes ervan als Vlaamse overheid, en voorzie positieve incentives voor organisaties die ernaar handelen." Wilt u die duidelijke vraag beantwoorden? Zo ja, op welke manier wilt u het charter integreren in uw beleid. Zo nee – en ik hoop dat dat het geval niet is –, waarom niet?

Welke initiatieven wilt u vanuit Vlaanderen nemen inzake het kunstenaarsstatuut?

Welke richtlijnen hanteren de vertegenwoordigers van het Departement CJM en VDAB in de Commissie Kunstenaars?

Ook heel belangrijk is dat de Waalse Regering en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering versterkt willen inzetten op een verbeterd statuut voor de kunstenaar.

Bent u bereid om daar vanuit Vlaanderen heel actief en ook constructief aan mee te werken? Om dat wat zichtbaarheid te geven, wil ik ook nog vragen of er nog overleg is geweest met het huidige federale niveau en, zo ja, wat de uitkomst daarvan is.

**De voorzitter:** Minister-president Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Er staat voor 2020 geen vervolgonderzoek gepland. De onderzoeken uit 2014, 2016 en 2018 gingen telkens dieper in op een of meerdere categorieën kunstenaars. Het meest recente uit 2018 betrof architecten en designers, na acteurs in 2014 en de audiovisuele sector, beeldend kunstenaars, auteurs, muzikanten en podiumkunstenaars in 2016. Voor het vervolgonderzoek wordt gestreefd naar een bevraging die al deze categorieën omvat en ik vind het belangrijk dat het onderzoek een hoog aantal respondenten heeft. Het lijkt me nog iets te vroeg om de sector opnieuw uitgebreid te gaan bevragen. Dat geldt vooral voor de designers en architecten, omdat die nog maar pas bevraagd zijn. Daarom ben ik van plan om nog even te wachten met een vervolgonderzoek. Niettemin is het wel mijn intentie om tijdens deze legislatuur een vervolgonderzoek uit te voeren.

Wat het charter fair practices betreft, steun ik absoluut het voornemen van oKo om via dat charter eerlijk werken binnen de sector zoveel mogelijk te stimuleren. Ik vind het een meerwaarde dat voor een brede benadering is gekozen, die de volledige kunstensector, alle disciplines en werkvormen daarbinnen en alle soorten werkrelaties omvat. Ik wil er ook op wijzen dat er momenteel ook enkele andere trajecten lopen die inhaken op het charter. Zo zal het Fonds voor Cultuurmanagement van de Universiteit van Antwerpen (UA), in samenwerking met Cultuurloket en deBuren, op 25 mei 2020 een nieuwe Leidraad Cultural Governance lanceren. De Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst bouwt, in uitvoering van het Actieplan Grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en audiovisuele sector uit 2018, verder haar ombudswerking rond grensoverschrijdend gedrag uit. Ik zie dus veel initiatieven die tot doel hebben organisaties in de kunstensector te sensibiliseren, te begeleiden of zelfs te verplichten om het beter te doen. De thema's van fair practices, goed bestuur en gendergelijkheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In mijn strategische visienota Kunsten, die uiterlijk op 1 april 2020 aan het Vlaams Parlement voorgelegd wordt, zal ik hier ook de nodige aandacht aan besteden.

Wat de initiatieven met betrekking tot het kunstenaarsstatuut betreft, wil ik eerst en vooral benadrukken dat er geen specifiek statuut voor kunstenaars bestaat, maar dat het gaat over een specifiek werkloosheidsregime voor kunstenaars.

Zoals u al aangaf in uw inleiding, speelt Cultuurloket inderdaad een belangrijke rol in het verspreiden van de juiste informatie over de voordeelregels voor kunstenaars in de werkloosheidsreglementering. Cultuurloket houdt ook de vinger aan de pols voor het geval er problemen opduiken in de sector rond dit thema, zoals bijvoorbeeld in het verleden rond het taakloon.

In de commissie zetelt geen vertegenwoordiger van VDAB, maar zetelen vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap, de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), naast drie vertegenwoordigers aangesteld door de interprofessionele vakverenigingen, drie vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en drie vertegenwoordigers van de kunstensector. Specifieke richtlijnen worden er niet meegegeven aan deze vertegenwoordigers. De vertegenwoordigers nemen deel aan de besprekingen van de dossiers om de artistieke aard van een activiteit geval per geval te beoordelen.

Mijn administratie is momenteel in overleg met de Franse Gemeenschap om te kijken of dit een thema is dat opgenomen kan worden in het werkprogramma 2020-2022

met de Franse Gemeenschap. Het is belangrijk om eerst en vooral goed te onderzoeken waar de knelpunten van het specifiek werkloosheidsregime zich bevinden en om in nauw overleg met de verschillende belanghebbenden de situatie van dit statuut te verbeteren. Ik heb hierover met de federale overheid nog geen overleg gehad over dit thema.

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** Bedankt voor uw antwoord en de correcties die u op sommige punten hebt aangebracht, alhoewel ik die op sommige punten wel wat betwijfel.

Ik wil vooral nog eens wijzen op de enorm complexe materie. Er is regelgeving, er zijn verschillende ministeriële bevoegdheden, ook binnen Vlaanderen, er zijn de sociale partners, de vakbonden, de belangenorganisaties, dan is er nog de federale overlapping. Dit is altijd al een reden geweest om dit zo te laten verder kabbelen. Ik denk dat het momentum wel is aangebroken, nu Brussel en Wallonië dat echt heel hoog op de agenda hebben staan, om hier werk van te maken. U speelt daarin als minister een belangrijke rol u kunt zelf een taskforce maken die met al die zorgen en problemen rekening houdt, niet het minst – en dat is tegelijkertijd een vraag en concrete suggestie – door het verspreiden van de juiste informatie. Het is een heel complex dossier, en als we straks beoordelingscommissies aan het werk zetten, dan moeten die echt wel weten wat de achtergrond van hun beslissing is. Ze zullen uiteindelijk mee een stuk financieel bepalen hoe de sector zijn middelen krijgt, en ik heb soms de indruk dat men veel te weinig op de hoogte is van de problematiek van de kunstenaarsstatuten. Er is dus nood aan kennisdeling, informatie-uitwisseling, expertise, ook bij de ambtenaren en de leden van de beoordelingscommissie.

Hoe wilt u die kennisopbouw, de sensibilisering en de eventuele uitbreiding daarvan aanpakken?

**De voorzitter:** Minister-president Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Ik wil die problematiek wel ter harte nemen. Op het kabinet wil ik daarvoor wel een adviseur aanstellen die zich specifiek met die zaken bezighoudt en de kennis daarrond zal verzamelen. Ik wil daar manpower op zetten om dat te doen.

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** Ik ben wel verrast dat hier niemand op reageert. Het is zo'n belangrijk thema, maar goed. Er is echt dat momentum waarop Brussel en Wallonië dat willen aanpakken. Ik wil het cijfer nog eens geven om aan te tonen hoe dringend dit is. Een op de tien professionele kunstenaars komt niet rond met artistiek werk alleen. Als je even kijkt naar het gemiddelde jaarinkomen, weliswaar voor 2013, is dat in Vlaanderen 24.554 euro. Voor een zelfstandige podiumkunstenaar is dat 20.000 euro, voor een zelfstandige beeldende kunstenaar is dat 12.000 euro.

Dames en heren, we hebben hier echt een probleem. Die regels moeten veel duidelijk worden en er moet bovendien voldoende geld zijn om die regels ook effectief en consequent uit te zetten en uit te voeren. En ik beloof u bij dezen dat ik u daarop zal blijven aanspreken. Dit probleem moet echt aangepakt worden.

**De voorzitter:** De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de financiële ondersteuning van de infrastructuur van kunstinstellingen – 1641 (2019-2020)**

**Voorzitter:** mevrouw Elisabeth Meuleman

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** In het Vlaamse regeerakkoord lezen we: “Voor Kunstorganisaties die op Vlaams niveau ondersteund worden, willen we de lat hoog blijven leggen. Zowel op artistiek als zakelijk vlak moet een internationaal niveau de ambitie zijn. Daarbij willen wij blijvend scherpe keuzes maken. De grote kunstinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap blijven omwille van hun internationale artistieke niveau, bereik en omvang de artistieke topambassadeurs die Vlaanderen internationaal mee op de kaart zetten. Zij moeten toonaangevend zijn inzake kwaliteit, publiekswerking, cultureel ondernemerschap en management en bieden talent ontplooiingskansen aan.”

Het regeerakkoord wil daarnaast antwoord bieden “op de legitieme vraag van een aantal structureel verankerde kunsthuisen voor een grotere financiële zekerheid op lange termijn. We passen hiervoor het kunstendecreet aan.”

Minister, we zijn op plaatsbezoek geweest en u weet maar al te goed dat een logistiek en gebouwenbeheer een zware brok is in het financieel beleid van instellingen. Ik merk dat dit bij de Vlaamse kunstinstellingen wat verdeeld is. Bij sommige wordt de gehele logistiek en infrastructuur wel mee door Vlaanderen gefinancierd en bij andere niet. Kunt u aangeven voor welke kunstinstellingen Vlaanderen de infrastructuurkosten effectief financieel mee ondersteunt?

Kunnen alle kunstinstellingen op dezelfde wijze een beroep doen op financiële ondersteuning van hun infrastructuur vanuit Vlaanderen? Zo nee, waarom niet?

Denkt u voor “de legitieme vraag van een aantal structureel verankerde kunsthuisen” aan bijkomende erkenningen binnen het statuut als Vlaamse instelling of wilt u een nieuwe categorie invoeren? Welke timing wordt daarvoor voorzien?

Hoe ziet u de ondersteuning voor infrastructuur voor die “structureel verankerde kunsthuisen”?

**De voorzitter:** Minister-president Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Voor elk van de zeven kunstinstellingen geldt dat de infrastructuurkosten financieel ondersteund worden. Het gaat immers steeds om grote organisaties met een uitgebreide publieksgerichte werking, met nood aan ruimte voor produceren en repeteren en beschikkend over aanzienlijke personeelsbestanden. Dit noodzaakt vanzelfsprekend ook de nood aan een performante, goed onderhouden en veilige infrastructuur.

De beheerskosten voor infrastructuur, namelijk voor onderhoud, herstellingen, aankoop materiaal, huur en andere aan de infrastructuur gerelateerde uitgaven, maken dus een aanzienlijk deel uit van het kostenplaatje van de werking van deze kunstinstellingen. Bijgevolg wordt dus ook steeds een deel van de werkingssubsidies die aan deze kunstinstellingen worden toegekend, besteed aan deze kosten.

Los van de subsidies voor de beheerskosten voor de infrastructuur werd en wordt er ook in deze gebouwen geïnvesteerd door de Vlaamse Gemeenschap, via het Fonds Culturele Infrastructuur (Foci). Dit gaat zowel om investeringen in de eigen

infrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap, zoals de Ancienne Belgique (AB) en deSingel, als in infrastructuren die niet in eigendom zijn, bijvoorbeeld het Elisabeth Center.

De infrastructuursituatie van de zeven kunstinstellingen is uiteenlopend. De infrastructuur van de belangrijkste presentatie- en werkplekken van de instellingen is soms eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, ik gaf zojuist al het voorbeeld van de Ancienne Belgique en deSingel, soms van de steden, zoals Opera Ballet Vlaanderen en Concertgebouw Brugge, of de organisatie zelf, zoals het Kunsten-centrum Vooruit. Voor Antwerp Symphony Orchestra en Brussels Philharmonic geldt dan weer dat ze via een gebruikers- of huurovereenkomst gebruik kunnen maken van infrastructuur die eigendom is van een andere organisatie. Dat is dus zeer divers.

Elk van deze specifieke infrastructuursituaties zorgt voor – los van de bovengenoemde door de werkingssubsidies gedekte infrastructuurkosten – een andere vorm van ondersteuning van de infrastructuurkosten. Zo is de Vlaamse Gemeenschap mede-eigenaar van de infrastructuur waarin deSingel gevestigd is en eigenaar van de infrastructuur waarin de Ancienne Belgique gevestigd is. Voor deze infrastructuren draagt de Vlaamse Gemeenschap de verplichtingen gebonden aan het eigenaarschap.

Als steden de eigenaar zijn, dragen deze bij tot de eigenaarskosten en subsidiëren ze ook een deel van de infrastructuurbeheerskosten.

Voor het bouwen, uitbreiden, verbouwen of aankopen van infrastructuur kunnen de kunstinstellingen die niet reeds gevestigd zijn in infrastructuur die in eigendom is van de Vlaamse Gemeenschap, investeringssubsidies aanvragen bij het FoCI.

In verband met eventuele bijkomende erkenningen, verwijs ik naar de strategische visienota Kunsten. Daarin zal ik duiden hoe ik zal omgaan met de in het regeerakkoord geformuleerde ambitie om een aantal kunsthuisen een grotere financiële zekerheid op langere termijn te bieden. Deze visienota wordt uiterlijk op 1 april aan het Vlaams Parlement voorgelegd. Dit is dus al op korte termijn. Ook op vlak van timing zult u in mijn visienota meer informatie terugvinden.

Hoe ik de ondersteuning zie voor die structureel verankerde kunsthuisen? Ik ben van mening dat de infrastructuurvraag volgt na de beoordeling van de kunstinstelling zelf. Ik verklaar mij nader: eerst moeten we kijken hoe het kunstenlandschap eruitziet en welke instellingen we daarbij op welke wijze wensen te ondersteunen. Pas nadat die fundamentele vraag beantwoord is, kunnen we bekijken op welke manier deze organisaties optimaal ondersteund kunnen worden, onder andere wat infrastructuurnoden betreft.

Om het even welk kunsthuis met een uitgebreide, permanente en publieksgerichte werking heeft nood aan een al dan niet gedeelde, kwaliteitsvolle infrastructuur. Afhankelijk van de specifieke infrastructuursituatie van een kunsthuis, zoals ook hierboven geschetst voor de kunstinstellingen, kan er variatie zitten op de ondersteuningsvorm, door de Vlaamse of de stedelijke overheid. Bijkomend kan er, opnieuw net als bij de kunstinstellingen, naast de ondersteuning van de beheersmatige infrastructuurkosten, ook door de Vlaamse Gemeenschap geïnvesteerd worden in die infrastructuur, al dan niet via het FoCI.

De ondersteuning voor infrastructuur zoals hier geschetst is natuurlijk geen nieuwe evolutie want ook nu is deze ondersteuning er al voor andere kunstenorganisaties dan de kunstinstellingen.

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** Dank u voor uw antwoord, minister-president. Ik heb nog twee bijkomende vragen. Als men in het reglement van het Kunsten-decreet spreekt over de grote kunstinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap, bepaalt de Vlaamse Regering, in tegenstelling tot de andere subsidievormen, zelf welke kunstorganisaties een erkenningsaanvraag mogen indienen. Men kan daar zelf geen kandidaat voor zijn. Dat is toch wat een vreemde eend in de bijt in het subsidiegebeuren. Eigenlijk is dat ook een politiek verhaal – met alle respect, maar ik heb het dan eigenlijk over de verschillende legislaturen heen – en ik vind dat niet zo heel transparant. Blijft die stelling overeind en is het toch niet beter om zelf kandidaturen te laten indienen, waar je verrast van zou kunnen staan? Moeten we dat niet herzien?

Bij de instellingen horen ook beheersovereenkomsten. Ik heb begrepen dat het grootste deel van die beheersovereenkomsten generiek zijn, maar dat die ook per specifieke instelling wat gespecificeerd zijn, rekening houdend met het landschap. Hoe en wanneer worden die beheersovereenkomsten afgesloten, maar vooral geëvalueerd en bijgestuurd?

**De voorzitter:** Mevrouw Brouwers heeft het woord.

**Karin Brouwers (CD&V):** We zijn inderdaad op werkbezoek geweest bij STUK, dat toch wel in een speciale situatie zit: de universiteit is eigenaar van het gebouw, maar het kunstencentrum heeft een erfpachtovereenkomst. Alle eigenaarskosten zijn dus eigenlijk voor rekening van de vzw. Bij andere is de infrastructuur eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, bij nog andere van een vzw, bij nog andere van steden. Er is in dat veld van kunstencentra eigenlijk geen gelijk speelveld wat dat betreft. U hebt verwezen naar het FoCI, maar daar geldt 'wie het eerst komt, het eerst maalt'. We weten maar al te goed dat er meer noden zijn dan beschikbare middelen.

Collega Pelckmans, u hebt naar twee passages in het regeerakkoord verwezen. De belangrijkste passage voor CD&V is nog altijd de volgende: "Met het Sportinfrastructuurplan van vorige legislatuur als voorbeeld, plannen we een structurele aanpak voor bovenlokale culturele infrastructuur en bouwen een lange termijnvisie uit. Andere projectaanvragen voor ondersteuning als grote culturele infrastructuur van uitzonderlijke omvang, toetsen we op inhoudelijke meerwaarde van het landschap, draagvlak en financiële haalbaarheid."

In die zin wil ik nog even aangeven dat we deze legislatuur ook werk maken van een structurele, globale en planmatige aanpak, inclusief criteria, zodat het allemaal wat objectiever kan in dat veld. Dat is toch een belangrijke wens waar CD&V binnen het regeerakkoord sterk op heeft aangedrongen en ik hoop dat daar de komende jaren werk van wordt gemaakt. Of dat nu decretaal moet of niet, dat laat ik over aan de bevoegde minister.

**De voorzitter:** Minister-president Jambon heeft het woord.

**Minister-president Jan Jambon:** Mijnheer Pelckmans, wat uw eerste vraag betreft, blijft de stelling overeind dat de regering dat zelf bepaalt. Ik zou zeggen: wie zal leven, zal zien. Daarmee verwijs ik naar de nota die eerstdaags aan het parlement zal worden bezorgd. *(Opmerkingen van Gustaaf Pelckmans)*

Ik laat u nog even op uw honger. De reden waarom we die visienota vóór 1 april willen indienen, is dat we het decreet op tijd gewijzigd willen zien om daarna de beheersovereenkomsten te kunnen afsluiten. Die beheersovereenkomsten starten in 2022, denk ik.

Mevrouw Brouwers, als minister-president is het regeerakkoord heilig voor mij. Erop toezien dat het uitgevoerd en gehandhaafd wordt, is volgens mij mijn belangrijkste taak, dus u hebt daar in mij een partner.

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** We moeten niet ontveinzen dat de komst van de volgende erkenningsronde voor de sector heel spannend is, niet alleen door de opgelegde besparingen, maar vooral omdat het speelveld waar ze in treden, heel belangrijk is. Het zou voor de sector toch wel goed zijn dat men vooraf weet wat er nu precies met jullie intentie gaat gebeuren inzake een eventuele uitbreiding van een bijkomende instelling, zodat die dan voor een stuk uit dat speelveld verdwijnen en het speelveld ook duidelijker wordt voor diegenen die indienen. Voor de fair practices – ik zal de term hier ook maar even gebruiken – zou ik er heel hard op willen aandringen dat het speelveld duidelijk is en dat de regels daaromtrent helder en consequent zijn.

**De voorzitter:** De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over jeugdmaps.be en de evaluatie van de jeugdkampen – 1151 (2019-2020)**

**Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman**

**De voorzitter:** Mevrouw Perdaens heeft het woord.

**Freya Perdaens (N-VA):** In de beleidsnota Jeugd 2019-2024 gaf u aan dat u zou bekijken of de tool jeugdmaps.be, kan worden ingebed in het departement. Tijdens de bespreking van de beleidsnota vroeg ik u in hoeverre u kunt teren op het uitgebreide voorbereidende onderzoekswerk van uw voorganger minister Gatz en of u het eens bent met zijn conclusies.

In de beleidsnota Jeugd 2019-2024 stelde u ook nog het volgende: "Ik maak in 2020 een vervolgplan op het masterplan Bivakplaatsen om verder te waken over een voldoende aanbod en een duurzamere infrastructuur, waarmee we er naar blijven streven om ieder kind of jongere de mogelijkheid te geven op kamp te gaan. Bij de opmaak van het vervolgplan houd ik rekening met de bezorgdheden vanuit de jeugdsector en van de ministers van de andere betrokken beleidsdomeinen. Het Masterplan jeugdkampen draagt concreet bij aan de verdere versterking van het jeugdtoerisme in Vlaanderen."

Bij de bespreking van de beleidsnota vroeg ik u naar de evaluatie van de jeugdkampen, waarop u aangaf dat deze in februari 2020 zou klaar zijn. Dat was dus vorige week.

In hoeverre zult u gebruikmaken van het uitgebreide voorbereidende onderzoekswerk van uw voorganger Sven Gatz betreffende jeugdmaps.be? Neemt u de conclusies uit dat onderzoekswerk mee?

Wat zijn de conclusies uit de evaluatie van de jeugdkampen?

Welke bezorgdheden vanuit de jeugdsector kwamen naar boven bij de evaluatie van de jeugdkampen? Zult u deze allemaal meenemen in uw masterplan jeugdkampen?

Wanneer plant u om het masterplan jeugdkampen voor te stellen? Wanneer wordt de concrete uitwerking gepland?

**De voorzitter:** Minister Dalle heeft het woord.

**Minister Benjamin Dalle:** Zoals u weet, wordt jeugdmaps.be vandaag gecoördineerd door De Ambrassade. Het voorbereidende onderzoekswerk waar u naar

verwijst, zit vervat in de beheersovereenkomst van De Ambrassade. Ik lees het nog even voor. "Indicator 4.3.4 stelt: De Ambrassade realiseert in 2018-2020 de coördinatie van jeugdmaps.be. Ze onderzoekt in 2018 i.s.m. Mediaraven de verdere toekomst, verbreding en verankering van jeugdmaps.be."

Daarnaast sloot mijn departement een samenwerkingsovereenkomst af met De Ambrassade en Mediaraven met als doel het optimaliseren van de functionaliteiten van de webtool. Die samenwerkingsovereenkomst komt met andere woorden boven op de bestaande beheersovereenkomst en loopt af eind 2020.

Wat de uitvoering van die beheersovereenkomst betreft, verwijst u naar het uitgebreide voorbereidingswerk tijdens de vorige legislatuur. Mijn departement ontving op 4 oktober 2019 een nota van De Ambrassade met een langetermijnplanning voor de verdere ontwikkeling van jeugdmaps.be. De Ambrassade en het departement gingen hierover in november in overleg en zullen dit herhalen in april. Doel van dat overleg is te bekijken op welke manier en waar de webtool een plaats krijgt vanaf 2021.

Ik ga ervan uit dat u met de evaluatie van de jeugdkampen verwijst naar het onderzoek 'Behoeften (bijzondere) gebruikersdoelgroepen jeugdverblijfcentra en hostels', dat door IDEA Consult werd begeleid. Dit onderzoek kadert in de beleids-evaluatie en geplande herziening van het decreet van 6 juli 2012 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. Uit eerder onderzoek en het gelopen participatietraject met de sector bleek immers de nood aan meer inzicht in de behoeften langs gebruikerszijde.

De conclusies van het onderzoek zullen op dinsdag 31 maart worden voorgesteld aan de sector, en het onderzoeksrapport zal dan ook digitaal beschikbaar worden gesteld en uiteraard voor u onmiddellijk beschikbaar zijn.

De bezorgdheden vanuit de jeugdsector zullen worden meegenomen in de eindconclusies en beleidsaanbevelingen van het onderzoeksrapport. Waar wenselijk en opportuun zullen deze worden meegenomen in het masterplan jeugdkampen en/of een aanpassing van decreet. We kunnen hierop nog niet vooruitlopen, omdat we die conclusies nog niet hebben.

De Ambrassade werkte – mede aan de hand van werktafels met de jeugdsector – een voorstel uit voor een vernieuwd masterplan jeugdkampen ter opvolging van het huidige masterplan bivakplaatsen. De volgen weken start ik een dialoog op met betrokken kabinetten en administraties en bekijken we welke elementen opgenomen zullen worden in het finale masterplan.

**De voorzitter:** Mevrouw Perdaens heeft het woord.

**Freya Perdaens (N-VA):** Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik onthoud dat ik in april nog eens aan uw mouw kom trekken, wanneer die resultaten eind maart bekend zullen zijn. Ik hoop dat de uitrol nog voor de zomer kan gebeuren. De jeugdkampen kennen immers een piek in de zomerperiode. Het is erg belangrijk dat er vorderingen gemaakt worden met het masterplan jeugdkampen. Ik deel uw mening dat dit diepgaande wortels moet hebben en dat we er zeker van moeten zijn dat het allemaal correct en gegrond gebeurt. Die evaluaties zijn daarvoor nodig. Ik kijk er alvast naar uit om de onderzoeksresultaten te zien en te bekijken hoe we daarmee aan de slag kunnen gaan.

**De voorzitter:** Minister Dalle heeft het woord.

**Minister Benjamin Dalle:** We blijven het opvolgen.

**De voorzitter:** De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het verminderde aantal groepsuitwisselingen tussen jongeren uit andere gemeenschappen – 1535 (2019-2020)**

**Voorzitter:** mevrouw Elisabeth Meuleman

**De voorzitter:** Mevrouw Perdaens heeft het woord.

**Freya Perdaens (N-VA):** Uit een schriftelijke vraag die ik stelde op 7 januari, bleek dat Bel'J, het programma dat zich richt op ontmoetingen tussen jongeren uit andere gemeenschappen in dit land, in 2019 minder succes kende dan daarvoor.

In 2018 bleken er nog 88 Vlaamse deelnemers, die onder de hoede waren van 29 Vlaamse begeleiders. In 2019 vertrokken 13 Vlaamse jongeren, begeleid door 11 Vlaamse begeleiders.

In 2018 werd het volledige budget van 25.000 euro opgebruikt, in 2019 werd uiteindelijk slechts één derde van het budget gespendeerd, namelijk 7787 euro. Het resterende budget zou in 2020 worden ingezet.

Ook vond ik het jammer om in het antwoord te lezen dat er geen concrete stappen gezet zijn om werk te maken van de deelname van jongeren met een beperking.

Welke al dan niet nieuwe vormen van promotie zijn er gepland voor het Bel'J-programma? Op welke manier worden hier nieuwe doelgroepen mee gezocht?

Op welke manier zal er proactiever promotie gevoerd worden richting jongeren met een beperking?

**De voorzitter:** Minister Dalle heeft het woord.

**Minister Benjamin Dalle:** Ik stel het op prijs dat hier een vraag aan bod komt over uitwisseling tussen de gemeenschappen. Dit is een belangrijk thema. Gisteren heb ikzelf een gastcollege gegeven aan de hogeschool Leuven-Limburg (UCLL), die een intracommunautaire week hield met jonge studenten uit Gent, Leuven, Luik en Namen. Het was niet alleen verhelderend, maar ook goed voor de talenkennis. Ik stel het op prijs dat dit ook vanuit een Vlaams-nationalistische fractie wordt gesteund. Het is een visie die ik alleen maar kan aanmoedigen en waar we met de regering helemaal achter staan.

De ontwikkeling van programma's als Bel'J of ook Erasmus+ of het Europees Solidariteitskorps is afhankelijk van het initiatief van de organisaties zelf. Top-down kunnen we het kader creëren, en dat is ook gebeurd. Een dip en een piek hoort daar af en toe wel bij. Dat neemt niet weg dat we dit vanuit de Vlaamse Regering aanmoedigen.

De belangstelling in Bel'J-projecten is in 2020 al een stuk groter dan in 2019. JINT, het Coördinatieorgaan voor Internationale Jongerenwerking zal, in nauw overleg met mijn administratie, mee zorgen voor de nodige opvolging, met de bedoeling dat die projecten effectief gerealiseerd worden.

Promotie is natuurlijk ook belangrijk en ik wil in dit verband twee elementen onder de aandacht brengen.

Ten eerste wordt dit jaar door middel van een Google Grant sterk ingezet op een Google-advertentieplan. Dat is een efficiënte manier om online nieuwe doelgroepen te bereiken. Om het programma in 'Google search' bij de juiste doelgroepen in de kijker te plaatsen, is voor Bel'J een specifieke groep zoektermen gedefinieerd. Die zoektermen zullen meer worden ingezet in de maanden voor de vakantieperiodes,

want de projecten voor vrijwilligerswerk en de groepsuitwisselingen vinden vooral in die periodes plaats. Jongeren die op zoek gaan naar bepaalde termen en naar vrijwilligerswerk zullen naar die programma's worden toegeleid. Volgens mij is dit in deze digitale tijden een goede werkwijze.

Ten tweede staan dit voorjaar ook twee evenementen op de planning waar de drie gemeenschappen bij betrokken zijn en die een perfect platform bieden om nieuwe doelgroepen aan te spreken en nieuwe samenwerkingen te ontwikkelen. Aangezien dit interessant kan zijn voor de commissieleden die interesse hebben, breng ik ze even onder de aandacht.

Op 19 juni 2020 vindt een netwerkevenement plaats voor Bel'J-organisaties en voor organisaties die geïnteresseerd zijn om Bel'J-projecten op te zetten. Dit is het eerste evenement dat volledig in het kader van Bel'J wordt georganiseerd. Het is dan ook een belangrijk moment.

Op 25 april 2020 focust ENCORE op het vrijwilligerswerk. De doelgroep zijn de organisaties die nu al projecten voor Europese programma's indienen, de vrijwilligers zelf, mentoren en geïnteresseerden die met een van de subsidieprogramma's aan de slag willen gaan. Er is een sessie over 'netwerken over de taalgrens heen'. Tijdens die sessie zal informatie over Bel'J worden gegeven. Ook dit is een relevant moment.

De jongeren met een beperking vormen ook een belangrijke doelgroep, die trouwens is gekoppeld aan de vierde prioriteit van het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) 'vrije tijd voor iedereen'. Een voorbeeld is de scoutsgroep Anders kan Best (Akabe), die met jongeren met een beperking werkt en die heeft aangegeven een groepsuitwisseling te willen opzetten. JINT zal dat projectidee nauwgezet opvolgen en erover waken dat de Akabe-groep zo weinig mogelijk drempels ervaart om een projectaanvraag in te dienen. Het gaat natuurlijk slechts om één enkele jeugdbeweging, maar dit kan dienen als een good practice om andere jeugdorganisaties ertoe aan te zetten dit voorbeeld te volgen en om mensen met een beperking of andere doelgroepen ook die stap te laten wagen. De belangstelling van de Akabe-groep is een rechtstreeks gevolg van de infosessies die JINT het voorbije najaar tijdens de buitenlandcafés van de scouts heeft gegeven. We zien dat de sensibilisering, de campagnes en de events werken.

Tijdens de infosessies is Bel'J, net als tijdens elk infomoment waarop JINT aanwezig is, extra in de verf gezet als een laagdrempelige stap voor jongeren met een beperking. JINT zal eveneens met een stand aanwezig zijn tijdens de infodag 'Iedereen verdient vakantie', die vandaag in de Koninklijke Bibliotheek van België wordt georganiseerd. De focus ligt op kansengroepen, onder meer mensen met een beperking. Verder zet JINT, in samenwerking met een aantal andere nationale agentschappen die deel uitmaken van het netwerk van de Europese programma's, inclusietrajecten op lange termijn op. Het gaat dan om trajecten van achttien maanden. In deze trajecten worden organisaties uit een specifieke doelgroep, onder meer door middel van studiebezoeken, heel bewust betrokken bij de jeugdmobiliteit. In 2016 vormden jongeren met een beperking de doelgroep en werkten we onder meer samen met onze Franstalige tegenhanger in het Bel'J-programma, het Bureau International de la Jeunesse (BIJ). JINT zal bekijken welke mogelijkheden er zijn om de organisaties die toen bij het traject waren betrokken, in het kader van Bel'J opnieuw te activeren.

**De voorzitter:** Mevrouw Perdaens heeft het woord.

**Freya Perdaens (N-VA):** Ik wil starten met het feit dat het niet zo verrassend is dat ik als Vlaams-nationalist interesse in dergelijke projecten heb. Dat ik van mening ben dat we het op een andere manier kunnen structureren, betekent niet dat ik de waarde en de eigenschappen van een ander niet kan erkennen en waarderen.

Het project is er. De budgetten zijn er. Het is nuttig en nodig dergelijke zaken verder te stimuleren. Ik ben ongelooflijk blij dat de bijkomende informatie die wordt gegeven, meteen al effect oplevert. Ik hoop ook dat de hiervoor uitgetrokken budgetten ten volle zullen worden benut, want dat zou betekenen dat er meer interesse is dan er het afgelopen jaar was, wat in mijn ogen een goede zaak is.

Nu, u gaf in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag ook aan dat u op zoek wilt gaan naar relevante partnerlanden en -regio's. Hebt u er intussen al een duidelijker beeld op welke landen of regio's dat zijn? Worden er in die zin stappen gezet? Misschien is dat ook iets wat meegenomen kan worden, misschien niet meteen dit jaar, maar alvast in de komende jaren.

**De voorzitter:** Minister Dalle heeft het woord.

**Minister Benjamin Dalle:** Ik ben heel blij dat u voor een open Vlaamse Gemeenschap gaat die samenwerkt met de andere gemeenschappen. Dat is absoluut iets wat we vanuit de Vlaamse Regering steunen.

Op uw vraag rond de partnerlanden kan ik nog niet in detail antwoorden. Binnen enkele maanden is er nog een vergadering op Europees niveau, en dat zal voor mij een gelegenheid zijn om een aantal collega's te zien. Ik zoek in het bijzonder contact met mijn Nederlandse collega. Nederland is vandaag al een belangrijk partnerland, maar in de toekomst zal het naast de Duitstalige en Franse Gemeenschap een interessante partner blijven, niet alleen wegens de nabijheid, maar ook wegens de gemeenschappelijke elementen, zoals de taal. Misschien kunnen we daar op een later moment, als er meer duidelijkheid is, op terugkomen.

**De voorzitter:** Mevrouw Perdaens heeft het woord.

**Freya Perdaens (N-VA):** Heel erg bedankt. Ik kijk er heel erg naar uit om daar verdere informatie over te vernemen.

**De voorzitter:** De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de positie van regionale omroepen in het medialandschap – 1539 (2019-2020)**

**Voorzitter: de heer Marius Meremans**

**De voorzitter:** Mevrouw Meuleman heeft het woord.

**Elisabeth Meuleman (Groen):** Regionale televisiezenders vervullen een lokale verbindende rol met hun pluriform, complementair aanbod aan zeer herkenbaar nieuws. Regionale televisieomroepen dienen zich echter ook in een snel tempo adequaat aan te passen aan de snel veranderende mediawereld om zo hun positie te kunnen behouden. Een eerste belangrijk aandachtspunt is de verschuiving van een lineair naar een non-lineair aanbod, waarvoor een crossmediale strategie ontwikkeld dient te worden. Ten tweede zijn er de dalende reclame-inkomsten, de besparingsronde van 6 procent, waardoor men dus op zoek moet naar oplossingen om de leefbaarheid te consolideren.

De totstandkoming van een nieuw crossmediaal meetsysteem om op een door-gedreven manier de kijk- en luistercijfers te kunnen meten, is belangrijk om een samenhangende crossmediale strategie uit te werken. Op een schriftelijke vraag van mijn collega Tine Van den Brande inzake de totstandkoming van een nieuw crossmediaal meetsysteem, antwoordde u dat u een overleg verwacht tussen de betrokken spelers hierin: de VRT; de private spelers, zowel de commerciële

omroepen als de dienstverdelers; en de Vlaamse regionale televisieomroepen. Op een andere schriftelijke vraag omtrent de leefbaarheid van regionale zenders antwoordde u dat u tegen de vervaldatum – eind 2022 – in overleg met de regionale televisieomroepen een toekomstgerichte aanpak zult uitwerken, na een evaluatieoefening die eind 2021 opgestart wordt.

Minister, het stormt echter in de mediawereld en de regionale omroepen geven aan dat we met een code oranje zitten. Ik had daarom van u graag antwoord ontvangen op volgende vragen.

Is er ondertussen al een overleg geweest tussen de betrokken spelers wat het nieuwe crossmediaal meetsysteem betreft? Zo ja, wat is de output en wat zijn het verdere verloop en de timing? Zo niet, wat zult u ondernemen? Welke timing hebt u voor ogen voor de uitrol van het nieuwe meetsysteem?

In uw beleidsnota staat dat u na een evaluatieoefening, die begin 2022 opgestart wordt, in overleg met de Vlaamse regionale televisieomroepen een toekomstgerichte aanpak zult uitwerken. Er is echter geen tijd te verliezen, want ondertussen zouden hun posities kunnen verzwakken. Bent u ertoe bereid om reeds in 2020 een tussentijdse evaluatie op te starten, zodat er goed geanticipeerd kan worden op de huidige evoluties?

Vorige beleidsmakers uitten de intentie om een deel van overheidscommunicatie via regionale zenders te laten verlopen. Echter, tot vandaag wordt overheidscommunicatie steeds toegekend aan de nationale zenders. Staat u open om ook een percentage van deze boodschappen via de regionale omroepen te laten verspreiden? Welk budget zou u hiervoor opzijzetten?

**De voorzitter:** Minister Dalle heeft het woord.

**Minister Benjamin Dalle:** Alvorens ik inga op de verschillende vragen, wil ik alvast meegeven dat we met de Vlaamse Regering veel belang hechten aan die regionale omroepen omdat ze bijzonder relevant zijn in het kader van de vraag van onze Vlaamse kijkers om heel wat lokaal, regionaal en provinciaal nieuws te krijgen. Ik denk dat dat door heel wat Vlamingen en Brusselaars gewaardeerd wordt. Natuurlijk is daarvoor dat crossmediaal meetsysteem bijzonder belangrijk. De regionale omroepen worden ook geconfronteerd met een daling van het lineair tv-kijken. Ook zij zijn bezig met de vraag hoe ze hun diensten optimaal kunnen aanbieden aan de Vlaamse kijker en dat is niet alleen meer lineair, maar uiteraard ook via het internet, via applicaties en dergelijke meer.

Als ze dat vandaag doen, worden zij financieel gestraft als ze inzetten op het online gedeelte, want het meetsysteem houdt daar geen rekening mee en dat heeft een impact op hun vergoedingen.

Zowel in het regeerakkoord als in mijn beleidsnota gaat bijzondere aandacht naar een crossmediaal meetsysteem en wordt het belang ervan erkend, ook op regionaal vlak.

In de samenwerkingsovereenkomst 2018-2022 die afgesloten werd met de Vlaamse regionale televisieomroeporganisaties en NORTV wordt ook expliciet verwezen naar het tot stand komen van een crossmediaal meetsysteem. De regionale televisieomroepen kunnen dit echter niet verwezenlijken zonder de medewerking van de VRT. De nieuwe beheersovereenkomst met de VRT moet nog onderhandeld worden, maar het staat voor mij vast dat de totstandkoming van een crossmediaal meetsysteem zeker een van de thema's zal zijn die tijdens de onderhandelingen aan bod moeten komen.

Maar ook de andere spelers hebben een belangrijke rol te vervullen bij de totstandkoming van een crossmediaal meetsysteem.

In de loop van de maand december 2019 ben ik begonnen met een consultatieronde. Inmiddels heb ik gesproken met NORTV, de VRT en DPG Media. Een gesprek met SBS Belgium en de distributeurs over dit onderwerp moet nog ingepland worden.

Uit de gesprekken is gebleken dat er nood is aan een crossmediaal meetsysteem en dat iedereen positief staat tegenover de ontwikkeling van een crossmediaal meetsysteem. Naast de VRT heeft ook DPG Media aangegeven een voortrekker te willen zijn bij het ontwikkelen van dit nieuw crossmediaal meetsysteem.

Ik kan mij echter nog niet uitspreken over het verdere verloop en timing, omdat ik nog enkele spelers moet spreken. Het is belangrijk dat we niet overhaast te werk gaan en dat er voldoende tijd genomen wordt voor overleg, discussie en de uitwerking van een voorstel met een realistisch kostenplaatje en mogelijke valkuilen en risico's, zodat iedereen – en dus ook de Vlaamse overheid – van meet van aan weet wat de mogelijkheden zijn en wat van wie verwacht kan en mag worden.

De evaluatieoefening waarvan sprake is er in eerste instantie om de uitvoering en de zin van de huidige samenwerkingsovereenkomst 2018-2022 te evalueren. De regionale zenders hebben jaarlijks de mogelijkheid om bij het indienen van hun eindafrekening van het afgelopen jaar commentaar te geven op de uitvoering van deze overeenkomst. Eind april verwacht ik de eindrapporteringen over het werkingsjaar 2019. Ik kan hierover alvast meegeven dat de heronderhandelde samenwerkingsovereenkomst in 2018 tot nu toe hoofdzakelijk positief onthaald werd door de regionale omroepen door de duidelijke rol en verantwoordelijkheid die wordt toegekend aan de vzw's, die de houders van de zendvergunning zijn, en de verduidelijkte rolverdeling tussen de vzw's en de exploitatievennootschappen. Er kan gesteld worden dat er een positieve dynamiek is. Ik zeg niet dat we niets moeten aanpassen, we moeten ook kijken of er nog verdere hervormingen nodig zijn, maar er is een positieve dynamiek met de ambitie om verder werk te maken van kwalitatieve regionale televisie. Het zal mijn prioriteit zijn om daar de volgende jaren verder werk van te maken en daarvoor desgevallend ook noodzakelijke hervormingen voor te stellen, eventueel ook decretaal.

In het kader van de uitvoering en de evaluatie van de huidige samenwerkingsovereenkomst voel ik niet de nood om deze evaluatieoefening vervroegd uit te voeren, omdat we nog maar halfweg zitten in die samenwerkingsovereenkomst. Ik zie het uitwerken van een crossmediaal meetsysteem trouwens ook helemaal los van de evaluatieoefening van de samenwerkingsovereenkomst. Dat crossmediaal meetsysteem doen we sowieso. We zijn er al mee begonnen en gaan ermee verder. De evaluatie wordt ook nog verder opgevolgd richting 2022.

U stelde een vraag over de overheidscommunicatie. Dat is inderdaad iets wat terecht leeft bij de regionale omroepen. De Vlaamse overheid en ook de lokale en de provinciale overheden kunnen daar een rol in spelen. Heel wat steden en gemeenten en ook provincies organiseren hun communicatie via de regionale omroepen. Dat is een goede zaak, vind ik, en we moeten onze lokale besturen daarvoor aanmoedigen.

Wat Vlaanderen betreft zijn we vooral gericht op de efficiëntie van onze boodschap. We doen dat met respect voor de reglementering inzake overheidsopdrachten. De huidige procedure voor het toekennen van opdrachten overheidscommunicatie verloopt via een raamcontract met een marketingbureau. Per communicatieopdracht wordt hierbij nagegaan welk medium het best is conform de aard en omvang van de opdracht en het doelpubliek dat men hierbij wil bereiken.

Ik ben geen voorstander van een systeem waarbij partijen bevoordeeld zouden worden ten aanzien van andere spelers. Dit kan niet volgens de mededingingsregels. Ik heb wel contact opgenomen met de minister-president om er zeker van

te zijn dat ook de regionale televisieomroeporganisaties niet over het hoofd worden gezien bij de beoordeling van de meest relevante partners voor het verspreiden van overheidscommunicatie. Zijn eerste reactie was alvast positief: hij wil ook graag bekijken hoe daarvoor gezorgd kan worden.

Een andere en/of aanvullende piste die begin februari werd geopperd door NORTV – in het kader van de hoorzitting over de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT in de commissie media –, is om aan de VRT te vragen om te onderzoeken in hoeverre er een gemeenschappelijk en marktversterkend aanbod mogelijk is voor het werven van overheidscommunicatie en – afhankelijk van het resultaat van deze oefening – dit uit te rollen. Deze vraag van NORTV zal ik zeker meenemen in de onderhandelingen met de VRT over de beheersovereenkomst.

**De voorzitter:** Mevrouw Meuleman heeft het woord.

**Elisabeth Meuleman (Groen):** Minister, ik heb gemengde gevoelens na uw antwoord. Enerzijds, wat de overheidscommunicatie betreft, bent u een aantal pistes aan het bewandelen. We zullen dat opvolgen en kijken of dat enig resultaat oplevert in de komende jaren, en of die overheidscommunicatie ook soms via de regionale zenders kan verlopen. Op dit moment is dat niet het geval.

Anderzijds, wat het meetsysteem betreft zegt u dat u de noodzaak ervan inziet, maar ook dat u geen timing kunt geven en niets overhaast kunt doen. De sense of urgency is er volgens mij op dit moment toch wel. We hebben die vraag binnengekregen omdat de financiering nu wel precair is geworden. De regionale zenders zijn afhankelijk van de subsidies van de overheid. De bereikvergoeding is dalend, net omdat ze minder lineair bereik hebben. Zij moeten zich snel kunnen omschakelen en voelen die dringende noodzaak wel. Evoluties gaan razendsnel in de mediasector, dat weet u.

Zowel wat het meetsysteem betreft als de evaluatie-oefening en eventuele bijstellingen op de overeenkomsten, wil ik u dus toch vragen om sneller te werk te gaan. Er was een expliciete vraag om ervoor te zorgen dat die regionale zenders hun basisopdracht kunnen blijven vervullen. Zij zien dat als volgt: zeven dagen op zeven objectief nieuws verschaffen. Dat betekent dat ze daarvoor niet afhankelijk mogen zijn van commerciële spelers. De rest van hun programmatie kunnen ze wel invullen en gesponsord krijgen. Maar de basisopdracht van het nieuws één keer per dag en de sport op zondag moeten ze kunnen vervullen. Ook daarvoor is er onvoldoende financiering. Wat gaat u doen om te garanderen dat ze daarvoor de nodige middelen hebben?

**De voorzitter:** De heer Brusselmans heeft het woord.

**Filip Brusselmans (Vlaams Belang):** Ik grijp deze gelegenheid graag aan om het eens te hebben over een antwoord op een schriftelijke vraag van mijn collega Slootmans, die ik vandaag helaas moet excuseren wegens ziekte. Het was een vraag in verband met de regionale televisieomroepen en meer bepaald betreffende het Cultuurpact. Minister, in het antwoord op die vraag zegt u dat de raden van bestuur van de Vlaamse regionale televisieomroeporganisaties overeenkomstig moeten zijn, samengesteld met het Cultuurpact. Dit zijn privépersonen die aan een ideologische en filosofische strekking beantwoorden enzovoort.

Minister, het probleem is dat vandaag in niet één van die tien raden van de regionale televisieomroepen één vertegenwoordiger zit van de Vlaams-nationale strekking, lees dus: van onze partij. Wij zullen daar eerstdaags ook, om niet te zeggen maandag, actie over ondernemen. Mijn vraag is of uw partij ons in onze klacht bij de Cultuurpactcommissie zal steunen.

**De voorzitter:** Mevrouw Brouwers heeft het woord.

**Karin Brouwers (CD&V):** Dit is een interessante vraag van onze collega, denk ik. Die regionale televisieomroepen liggen ook CD&V nauw aan het hart als een toch wel verbindende en misschien wel een van de meest nabije media. We moeten ze dan ook steunen waar we kunnen. Het betreft natuurlijk meestal vzw's, het is anders dan bij de VRT bijvoorbeeld. Het is een heel kluwen. Ze zijn allemaal ook op een andere manier aan het werk. Het is niet evident om daar een goede lijn in te brengen. We hebben natuurlijk die samenwerkingsovereenkomsten.

Minister, u hebt gezegd dat u eind april de reacties zult ontvangen voor het jaarverslag 2019. U hebt gezegd dat u eind april daar het een en ander rond verwacht en dat zij dan ook kunnen reageren indien bepaalde dingen niet zo goed zouden werken. Er worden hier nogal wat alarmbellen geluid, vind ik, maar ik vraag me soms af waarop dat gebaseerd is. Het is misschien wel nuttig dat we daar een zicht op krijgen na eind april, om te weten of er inderdaad her en der problemen zijn die misschien sneller moeten worden aangepakt en nopen tot een iets vroegere evaluatie. Ik spreek me daar verder niet over uit, want u zegt dat het tot 2022 is, en als het niet nodig is, gaan we dat natuurlijk ook niet doen.

Wij dringen ook al heel lang aan op dat meetsysteem. Het staat ook in het regeerakkoord dat de VRT daar een rol moet opnemen. Het lijkt mij dus een van de logische zaken om ook in de beheersovereenkomst aandacht aan te besteden, u hebt dat ook gezegd. Maar ook daar: sneller gaan, collega? We willen altijd alles snel, maar ik heb van de minister begrepen dat hij nog contacten vastgelegd heeft met SBS en de distributeurs, en vooral die laatsten lijken mij ook een belangrijke rol te kunnen spelen in het meetsysteem. De abonnementen betreffen meer dan alleen televisie, ook in het onlinegegeven willen we beter gaan meten. Die distributeurs zouden dus het best mee in het bad genomen worden. Het is heel goed dat DPG Media al positief gereageerd heeft. Wat de VRT betreft, hebben we dat een stukje zelf in de hand. We hopen dan dat de distributeurs ook meegaan. En dan is er nog het hele technische verhaal. Dus snel snel? Ik ben er ook voor om zo snel mogelijk een crossmediaal meetsysteem te hebben, maar het moet ook een goed systeem zijn en technisch moet het waarschijnlijk ook nog een beetje uitgeklaard worden wat dan een goed systeem is. Maar het is goed dat u ermee bezig bent.

Wat de overheidscommunicatie betreft, worden de regionale omroepen toch wat gepasseerd. Er is toch een zeker publiek dat bijna enkel naar regionale televisie kijkt, dat ook nog wel het nieuws zal volgen op de grote zenders, maar er is toch ook een doelpubliek bij de regionale televisie dat enkel op die manier bereikt kan worden. Ik begrijp dus niet zo goed dat dat bij het marketingbureau – maar zij doen daar natuurlijk onderzoek naar – tot op heden zo weinig aan bod komt. Al die boodschappen van algemeen nut en dergelijke zouden toch ook een plaats moeten krijgen op de regionale televisie. U hangt echter vast aan regelgeving, onder andere rond overheidsopdrachten, maar het is al goed dat de minister-president het signaal heeft gegeven dat hij dat toch ook wil benadrukken. Hopelijk komen er in de toekomst meer kansen voor de regionale televisie om boodschappen van algemeen nut te kunnen uitzenden.

Dit is dus een zeer interessante vraag. Ik denk alleen dat we eens verder moeten kijken om na te gaan of er zich op het terrein effectief problemen voordoen. Er waren er in het verleden in elk geval wel, en we hebben daar de afgelopen legislatuur heel lange discussies over gehad. Het is dan wat bijgesteld in die overeenkomsten, maar we moeten dat goed monitoren.

**De voorzitter:** De heer Pelckmans heeft het woord.

**Gustaaf Pelckmans (Groen):** Ik wil eerst bevestigen dat dit een zeer interessante vraag is, vooral vanwege de verkiezingsuitslag – laat ons daar nog maar eens op terugkomen. Er is anders gestemd in steden dan in het buitengebied, en we moeten daar in alle domeinen goed rekening mee houden.

Er is een idee dat ik wil lanceren en dat we bij Groen al lang overwegen. Ik heb het altijd merkwaardig gevonden dat de VRT-radiozenders regionaal ontkoppeld zijn, terwijl dat voor televisie nooit het geval is geweest. Daar is nochtans nood aan bij die lokale zenders, zeker om hun informatie- en duidingsopdracht goed, kritisch en met kracht uit te voeren. Bij de VRT zit een enorme knowhow. Moeten we er niet eens over nadenken om een verdichting na te streven, om de nieuwsdienst en duidingssector van de VRT in een soort van verbinding te brengen met die regionale zenders, meer dan nu het geval is, zodat we een betere kwaliteit krijgen. Dat hoeft allemaal niet zoveel geld te kosten. Ik wil dat idee constructief, zoals altijd bij Groen, lanceren.

**De voorzitter:** Mevrouw D'Hose heeft het woord.

**Stephanie D'Hose (Open Vld):** Ik zou mij ook willen aansluiten.

Ik denk dat we allemaal een overleg hebben gehad met de exploitatiemaatschappij deBuren. De lijnen die men toen heeft aangekaart, komen nu ook terug – en terecht. Het is inderdaad pervers dat het lineaire kijken erop achteruitgaat, hoe meer men inzet op toekomst en digitalisering. Dat is iets waar we echt wel rekening mee moeten houden.

Ik laat mij ook wijsmaken dat dat crossmediaal meetsysteem een zware financiële inspanning zal vergen. Daar moeten we ook oog voor hebben, met de begroting in het achterhoofd.

Wat de boodschappen van algemeen nut betreft, wil ik de oproep van mijn collega's ondersteunen. Het is toch altijd zo dat men, als men een bepaalde marketing- of communicatiecampagne op poten zet, op verschillende kanalen inzet. Wij doen dat ook bij onze verkiezingscampagnes. We gaan van deur tot deur, we zetten in op Facebook, we sturen brieven naar sympathisanten en leden, ... en zorgen zo voor het hele spectrum. Ik kan me voorstellen dat regionale omroepen ook nog steeds een onderdeel vormen van dat spectrum, naast Facebook en Google en naast de VRT. Dat is volgens mij de beste manier om naar de zaken te kijken en de verschillende reclame-inkomsten complementair te kunnen bevatten.

Wat de timing betreft, begrijp ik dat u eind april enkele resultaten zult hebben, maar als we de regionale omroepen 'future-proof' willen maken, dan zullen we daar onze tijd voor moeten nemen en zult u niet mogen zeggen: 'De overeenkomsten lopen eind 2020 af en dan ga ik de nieuwe overeenkomsten onderhandelen.' Ik zou er net zoals mijn collega's voor willen pleiten dat we er goed over nadenken hoe we die regionale omroepen nog gaan versterken. Ik wil ook wel eens spreken over professionalisering. Ze staan dicht bij de mensen, maar een professionele aanpak is bij sommige regionale zenders – en ik wil mijn woorden – toch ook wel aangewezen. Moeten we niet eens gaan nadenken over het bereik en samenwerking/fusies? Er liggen heel veel zaken op tafel waarvoor we tijd moeten nemen, zodat we een grondige evaluatie kunnen uitvoeren van het veld, de werking en het bereik.

**Marius Meremans (N-VA):** In het crossmediaal meetsysteem kunnen we niet sneller lopen dan nu. Je moet met de partners samenwerken en dat zal tijd vragen. Ik voel verder wel bij iedereen de noodzaak om dit future-proof te maken, zoals mevrouw D'Hose en mevrouw Meuleman zeggen, en dat we daar sneller werk van moeten maken.

Ik heb ook de indruk dat de regionale omroepen daarin de laatste jaren minder gestimuleerd zijn of geactiveerd werden om daarin mee te gaan. Ze willen wel, dus moeten we daar toch dringend werk van maken. We kunnen daar ook in deze commissie werk van maken. Ik kijk naar onze commissievoorzitter om daarin het

voortouw te nemen, zodat we met de regionale omroepen zo snel mogelijk naar een langetermijnoplossing zoeken.

Wat mevrouw D'Hose zegt, klopt ook. Er is hier en daar wel een verschil, tussen het bereik en de professionalisering. Ook dat moet aangepakt worden, maar ik denk dat dat in deze commissie volop aan bod moet komen.

**De voorzitter:** Minister Dalle heeft het woord.

**Minister Benjamin Dalle:** Dank u wel voor de vele aanvullende vragen. Uw bedenkingen tonen dat het wel leeft en dat het een heel belangrijk onderwerp is. Het gaat uiteindelijk om het future-proof maken van die regionale omroepen, dat, en het element van het crossmediaal meetsysteem, wat een beperkt element is, maar wel een bepalend element.

Mevrouw Meuleman, u zegt dat het niet snel genoeg gaat. De sense of urgency is er, dat kan ik u wel zeggen. Anderzijds is de problematiek die hier voor ligt al meer dan een decennium aan het groeien. Dat gaat over de afname van het lineair tv-kijken en de toename van de digitalisering en wat de plaats van de regionale omroep daarin is. Die problematiek is al heel lang aanwezig. Ik heb, denk ik, vrij snel met het kabinet de nodige contacten gelegd. We zijn daar in december mee begonnen. Ik zou nu ook niet overhaast te werk willen gaan, noch in het crossmediale meetsysteem, noch in de fundamentele herdenking van de plaats van de regionale omroepen. Daarvoor hebben we effectief nog tot 2022, maar we zullen goed moeten nadenken.

Voor het crossmediale meetsysteem zou het een heel slecht idee zijn om daar heel snel in te gaan en alleen een systeem voor de regionale omroeporganisaties toe te passen, waarbij het bestaande systeem nog een tijd blijft voortleven en je eigenlijk met twee meetsystemen zit. De bedoeling moet zijn dat je tot een geïntegreerd meetsysteem komt, dat ook voor de regionale omroepen goed is. Daar wil ik toch ook de nodige tijd voor nemen, al weet ik dat er een bijzonder grote sense of urgency is. Daar zijn we ons absoluut van bewust, we willen zo snel als mogelijk gaan. Maar we willen ook echt wel een goede oplossing hebben die voor de volgende vijf jaar, en zelfs tien jaar, een oplossing biedt en zuurstof kan bieden aan die regionale omroepen.

Dan waren er de vragen over de overheidsopdracht en de publieke informatie, campagnes en boodschappen van algemeen nut, die gedeeld kunnen worden via de regionale omroepen. Daarin zijn twee elementen die bepalend zijn voor het kabinet, de minister-president en de Vlaamse administratie. Het eerste element is natuurlijk de efficiëntie van de marketing. Het gaat erom om je boodschappen zo efficiënt mogelijk bij de mensen te brengen. Het tweede element is natuurlijk dat we ook respect hebben voor de regelgeving. We moeten ter zake ook de vrije markt respecteren en de regels inzake overheidsopdrachten. We voegen daar nu een derde element aan toe. Zoals gezegd, is het kabinet van de minister-president daar ook helemaal in mee, want we mogen in elk geval die regionale omroepen niet uit het oog verliezen en we moeten zorgen dat die op de radar staan. Dat geldt ook voor de marketingorganisaties en bedrijven waarmee er gewerkt wordt. Dat is inderdaad niet altijd het geval. We zullen ervoor zorgen dat dat wel zo is. Ik kan mij natuurlijk niet uitspreken over wat het resultaat zal zijn van de raamcontracten, de overheidsopdrachten, die dan worden afgesloten. Dat is, denk ik, ook niet aan de minister om te bepalen met welke private organisaties er dan uiteindelijk gewerkt wordt. Het zijn nog altijd geen openbare omroepen. Ze worden uiteraard gesteund. Ze hebben een openbare taak, zoals het brengen van het dagelijks nieuws, en dat vinden we heel belangrijk en steunen we ook volledig vanuit de Vlaamse Regering.

Mijnheer Brusselmans, u verwees naar de schriftelijke vraag van de heer Sloomans. Ik denk dat ik die inderdaad heb beantwoord. Ik verwijs naar de Cultuurpactwetgeving en de representativiteit die gegarandeerd moet worden, maar die natuurlijk niet

impliceert dat elke fractie in elke raad van bestuur aanwezig moet zijn. Ik stel vast dat die wetgeving ook gecontroleerd wordt. Mijn administratie kijkt daarop toe, en ook de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM). Tot nu toe ben ik niet op de hoogte van onwettigheden die daarbij zijn opgetreden. Ik verwijs ook naar wat ik zelf heb gedaan ten aanzien van de raad van bestuur van de VRT. Daar heb ik het Cultuurpact zeer nauwgezet nageleefd, met de benoeming van twee bestuurders van uw fractie.

Misschien een parenthese, ondanks het feit dat er vier mannen waren voorgesteld en dat het wel de bedoeling was om ook te trachten een vrouwelijk lid toe te voegen. Maar goed, dat is 'pour la petite histoire'. Uiteindelijk hebben we gewoon de cultuurpactwetgeving nageleefd. Ik moet ook de decreetgeving over het evenwicht tussen mannen en vrouwen en andere evenwichten naleven. Uw fractie heeft daar niet onmiddellijk aan bijgedragen ... Ik bedoel maar dat ik de toepassing van de cultuurpactwetgeving bijzonder belangrijk vind.

Tot slot, mijnheer Pelckmans, kom ik tot uw bijzonder interessante vraag over de link tussen de nationale openbare omroep en de regionale omroepen. Onlangs heb ik de nieuwe radioredactie van Radio 2 Antwerpen mee geopend. Ik vind het heel belangrijk dat men op radiovlak effectief hubs heeft, en door de crossmedialisering van het medialandschap is zo'n radiohub van Radio 2 eigenlijk ook geen radiohub, maar een nieuwshub. Zo zijn er in elke provincie. Zij werken op die manier mee aan regionaal en lokaal nieuws. Er zijn vandaag al bijzonder intensieve samenwerkingsverbanden met verschillende regionale omroepen, waarbij er een uitwisseling is van informatie tussen de nieuwsredactie van de openbare omroep en de redacties van de regionale omroepen. Ik zal zeker uw suggestie bekijken om te zien of we die samenwerking nog verder kunnen versterken. Misschien is uw vraag van meer fundamentele aard. *(Opmerkingen)*

De professionalisering is hier ook al aan bod gekomen in verschillende tussenkomsten. Ik denk dat dit een heel terechte opmerking is. Er zijn grote verschillen tussen de regionale omroepen. Het moet ook de ambitie zijn van de Vlaamse Regering om die professionalisering te ondersteunen. Als de openbare omroep daar een ondersteunende rol in kan spelen, wat hij vandaag als voor een stuk doet, gaan we dat zeker voor de toekomst verder opnemen.

**De voorzitter:** Mevrouw Meuleman heeft het woord.

**Elisabeth Meuleman (Groen):** Minister, ik ben blij dat deze problematiek hier aan bod is gekomen. Ik zou bijna zeggen: een pluim voor mezelf – maar dat is een grapje.

Eind april worden de samenwerkingsovereenkomsten geëvalueerd. Ergens in mei zou een goed moment zijn om een overzicht te kunnen krijgen van wat er nu allemaal speelt en dit ten gronde te bespreken. We wachten dus de evaluatie af en gaan hier dan verder op door.

**De voorzitter:** De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over maatregelen om de gendergelijkheid van vrouwen in de media te verbeteren – 1598 (2019-2020)**

**Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman**

**De voorzitter:** Mevrouw Brouwers heeft het woord.

**Karin Brouwers (CD&V):** Voorzitter, ik had twee vragen ingediend die min of meer over hetzelfde thema gingen. Eén ervan hebt u aanvaard, en er is afgesproken dat ik een aantal elementen zal meenemen van de tweede in één grote vraag.

Het is 25 jaar geleden dat er een grote VN-Wereldvrouwenconferentie werd gehouden in Peking. Daaraan was een verklaring en een actieprogramma gekoppeld. Ons land moet vandaag ook weer verslag uitbrengen over de uitvoering van die Verklaring van Peking en aanduiden welke de prioriteiten zijn voor de toekomst. Een van de belangrijkste aandachtspunten blijft nog altijd de strijd tegen de genderstereotypen. Een voortgezet beleid blijft nodig om de beeldvorming van vrouwen en meisjes te verbeteren, seksisme en genderstereotypering tegen te gaan. Dat kan via het onderwijs, maar ook in partnerschap met de media.

In het informatieverlag dat de Senaat in 2015 opstelde betreffende de opvolging van de toepassing van het Actieplatform van de Vierde VN-Wereldvrouwenconferentie van Peking werd volgende aanbeveling opgenomen : "Er moet met de sector worden overlegd over de mogelijkheid om duidelijk op de reclameboodschappen aan te geven dat de beelden met computersoftware bewerkt zijn. Dit overleg moet uitmonden in een charter met de sector en, op termijn, in een wijziging van het huidige wettelijke kader." In dat verslag was er ook sprake van streefcijfers inzake de aanwezigheid van vrouwen voor en achter de schermen van de media. Die zouden moeten worden opgetrokken naar een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen.

De VRT heeft in de afgelopen jaren al streefcijfers opgenomen – gezien de beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering – om de scherm aanwezigheid van vrouwen te verhogen tot 40 procent in 2020. We zijn er bijna, maar we zijn er nog niet. In 2018 er ook een volledige vernieuwing geweest van de expertendatabank voor mediaprofessionals, met als doel de bevordering van de zichtbaarheid van de experts uit ondervertegenwoordigde groepen, waaronder vrouwen. Wat streefcijfers betreft, is de VRT een aantal zaken opgelegd. Voor de rest hebben we nog niet veel gezien van een charter of van decreetgevende initiatieven, ook niet met betrekking tot de beeldvorming.

De Franse Gemeenschap heeft dat wel gedaan. In 2016 heeft de Franse Gemeenschap haar eigen mediadecreet aangepast en daar bepalingen in opgenomen waardoor programma's of reclame geen afbreuk mogen doen aan de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Die bepalingen openen nieuwe mogelijkheden om de gendergelijkheid in de media te verbeteren. De Franse Gemeenschap heeft haar media-regulator, de Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (CSA), nieuwe regelgevende en onderzoeksopdrachten toegewezen.

In oktober 2017 heeft de CSA een eerste beslissing genomen die op die bepalingen is gebaseerd. Sindsdien wordt hier in de Franse Gemeenschap volop rechtspraak op gebouwd. Diezelfde CSA biedt ten behoeve van masterstudenten in de reclamewetenschappen aan een hogeschool in Brussel en een universiteit in Wallonië ook een opleiding aan over stereotypen in reclame en in programma's. Het is de bedoeling om enerzijds theoretische begrippen als gender, genderstereotypen, seksisme, aantasting van de gelijkheid, discriminatie en vrije meningsuiting aan te snijden en om anderzijds de interactie met betrekking tot concrete audiovisuele voorbeelden te stimuleren. Ook de opdrachten van de CSA met betrekking tot de gelijkheids- en diversiteitskwesties komen aan bod.

We hebben ons Mediadecreet, en in artikel 52 staat dat de aanbieders van omroepdiensten geen commerciële communicatie mogen uitzenden die niet in overeenstemming is met de eerlijke behandeling van de consument, bijvoorbeeld het gebruik van Photoshop waardoor vrouwen onrealistisch zouden worden voorgesteld. Artikel 60 van het Mediadecreet bepaalt dat de commerciële communicatie geen elementen mag bevatten die erop zijn gericht de consument te misleiden over de te verwachten resultaten van het gebruik van goederen of diensten. De VRM kan natuurlijk op basis van een klacht of van een onderzoek op eigen initiatief de overtredingen van al deze bepalingen bestraffen.

Minister, ook 25 jaar na de Wereldvrouwenconferentie in Peking kunnen we als overheid nog maatregelen nemen om de gendergelijkheid van vrouwen in de media te verbeteren. Ik heb hierover een aantal vragen.

Mijn eerste vraag is of er reeds wetenschappelijk onderzoek is gevoerd naar de effecten van het beleid van de Franse Gemeenschap. Het is misschien wat raar om daar in een commissie van het Vlaams Parlement naar te vragen, maar u ben ongetwijfeld op de hoogte gesteld. Hoe zit het daar met die decretale bepalingen en die opleiding over stereotypen? Als er al wetenschappelijk onderzoek is geweest, wat zijn dan de bevindingen?

Heeft de VRM al klachten behandeld over de toepassing van de artikelen 52 en 60 van het Mediadecreet? Kunt u dit eventueel wat toelichten? Bent u bereid te onderzoeken of het zinvol is de bepalingen in het Mediadecreet aan te passen? We staan nu toch voor een omzetting van de richtlijn en misschien kunnen we ons laten inspireren door wat in de Franse Gemeenschap is gebeurd.

Beschikt u over verdere cijfers over het gebruik van de expertendatabank door de Vlaamse mediasector? Wat zijn eventueel de bevindingen of de aanbevelingen?

In het informatieverlag dat de Senaat in 2015 heeft opgesteld, is de bepaling opgenomen dat het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid verder moet worden uitgebouwd en dat in de andere gewesten gelijkaardige kenniscentra moeten worden uitgerold, zodat ze met een breed netwerk van mediabedrijven en andere stakeholders good practices kunnen ontwikkelen inzake de sensibilisering van professionals, de stimulering van de vertegenwoordiging van meisjes in media en ICT en het bewustwordingsproces van de mediagebruikers met betrekking tot de diversiteitsproblematiek. De vraag is welke rol ons Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid opneemt met betrekking tot de sensibilisering inzake de beeldvorming en de representatie van vrouwen in de media. Neemt het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid die rol ondertussen voldoende op?

Welke beleidsvisie hebt u zelf, minister, op maatregelen om de representativiteit van vrouwen in de media te bevorderen en de stereotiepe beeldvorming over vrouwen te doorbreken?

**De voorzitter:** Minister Dalle heeft het woord.

**Minister Benjamin Dalle:** Dank u wel voor deze vraag, mevrouw Brouwers. Ik moet misschien eerst opmerken dat dit wel een bijzonder relevante en maatschappelijk breed gedragen kwestie is, zeker ook wat de media betreft. De representativiteit van vrouwen is zeker een aandachtspunt en ook de correcte voorstelling van vrouwen in al hun diversiteit is natuurlijk een absolute prioriteit. Deze problematiek is trouwens breder. We hebben het hier recent nog gehad over de actie #KijkNaarOns van de Vlaamse Jeugdraad, waarbij de raad eigenlijk vroeg om voor alle jongeren alle aspecten in de media aan bod te laten komen, zodat zij zich ook kunnen identificeren met hun voorstelling in de media, zowel op de openbare omroep als bij private spelers. Dit is de bredere problematiek waar het over gaat, en vrouwen nemen daar een cruciale plaats in.

Ik heb effectief contact opgenomen met de Conseil supérieur de l'audiovisuel, de CSA, waar u naar verwijst. De bepalingen inzake gelijkheid van vrouwen en mannen werden in het Mediadecreet van de Franse Gemeenschap ingevoerd via een decreetswijziging in juni 2016. Sindsdien moeten programma's en de reclame-sector rekening houden met de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. De controlebevoegdheid van de CSA werd uitgebreid naar deze nieuwe artikels. Volgens informatie die ik van de Franse Gemeenschap heb gekregen, werden er hier tot nu toe twee inbreuken op vastgesteld, een in 2017 en een in 2018.

Daarnaast heeft de CSA verschillende rapporten gepubliceerd over de gelijkheid van mannen en vrouwen. De CSA geeft rond dit thema lezingen en zet ook in op vorming van universiteits- en hogeschoolstudenten met betrekking tot stereotiepe beeldvorming, want die moet absoluut vermeden worden.

Een onderzoek naar de echte effecten van de decreetswijziging van 2016 en de opleidingen is nog niet gebeurd. Dat is nog niet voorhanden. Als de Franse Gemeenschap daar in de toekomst initiatieven rond neemt, dan volgen we dat zeker op.

Wat artikel 52 en artikel 60 van ons eigen Mediadecreet betreft, heeft de VRM inderdaad al enkele inbreuken vastgesteld. Deze inbreuken hadden echter geen betrekking op gendergelijkheid van vrouwen in de media. Dat was bij die inbreukprocedures dus niet aan de orde.

In het kader van de omzetting van de richtlijn Audiovisuele Mediadiensten zijn we uiteraard alle bepalingen die betrekking hebben op commerciële communicatie, waaronder artikel 52 en 60 van het Mediadecreet, aan het bekijken. Ik zou hier echter nog niet op vooruit willen lopen, omdat we in deze commissie nog uitgebreid terug zullen komen op een voorontwerp van decreet. Dat wordt zo spoedig mogelijk gefinaliseerd, zodat het traject binnen de Vlaamse Regering, met de verschillende adviezen, en binnen deze commissie doorlopen kan worden.

De cijfers over het gebruik van de Expertendatabank door de Vlaamse mediasector zijn cijfers die beschikbaar zijn bij het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), afdeling Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering. Dat is dus niet mijn eigen administratie. Mijn administratie heeft die cijfers opgevraagd, maar we hebben ze nog niet ontvangen. Zodra we ze ontvangen hebben, bezorgen we die aan het parlement. We hebben erop aangedrongen dat dit zo snel mogelijk gebeurt.

Inzake mediawijsheid hebben we contact opgenomen met het Kenniscentrum Mediawijsheid (Mediawijs). Voor het kenniscentrum hangen representatie en polarisatie nauw samen. Mediawijs heeft al veel initiatieven genomen rond de thema's representatie en polarisatie, maar de nadruk lag hoofdzakelijk op andere thema's dan gendergelijkheid, waaronder migratieachtergrond. Er zijn dus al veel initiatieven genomen, maar nog niet hoofdzakelijk rond dit thema.

In het verleden heeft het Kenniscentrum Mediawijsheid samen met de Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame (JEP) een studie uitgevoerd over de beeldvorming van vrouwen en mannen in reclame, toch ook een medium waarin van tijd tot tijd nog stereotypen voorkomen. Aan de hand van een opiniepeiling bij vrouwen- en mannenorganisaties enerzijds en reclamemakers en marketeers anderzijds werd nagegaan waar voor beide groepen de grens ligt wat betreft vrouw- of manonvriendelijke reclame. Gezien er in de actualiteit meer aandacht voor dit thema is – denk maar aan #MeToo, haatspraak en cybergeweld op vrouwen –, is dit een thema dat door het kenniscentrum kan worden opgenomen, uiteraard rekening houdend met alle andere prioriteiten en de huidige middelen.

Ik zal dit thema zeker ook meenemen in mijn traject om te komen tot een versterkt mediawijsheidsbeleid in de toekomst. U zult ook hebben opgemerkt dat mediawijsheid ook in het jeugdbeleid een prioriteit is, als prioriteit 5 van het JKP. Dat is dus zeker iets waarvoor we aandacht zullen hebben, en de representativiteit van vrouwen in de media is daar ook belangrijk bij.

Dit thema, maar ook gelijke kansen in het algemeen, wordt ook meegenomen als aandachtspunt in de gesprekken met mijn eigen departement en met de VRT in het kader van de nieuwe beheersovereenkomst, en trouwens ook met het Vlaams Audiovisueel fonds (VAF), eveneens in het kader van hun nieuwe beheersovereenkomst.

Ook wat de commerciële spelers betreft, is dit natuurlijk een belangrijk thema. Daar treden we normaal gezien niet hard decretaal op, via strenge regels, maar proberen we vooral ook te sensibiliseren en te bekijken op welke wijze ook zij kunnen bijdragen aan die maatschappelijke rol. Ik heb al heel wat van die spelers gezien. Ik merk daar ook heel wat aandacht voor dit soort thema's, een bereidheid om daar ook in mee te gaan. Ze zijn zich er ook van bewust dat dit ook bij de kijkers, de luisteraars en de onlinegebruikers een belangrijk thema is, dat alle kijkers, alle luisteraars zich gerepresenteerd moeten weten en dat stereotiepe beeldvorming daar een hinderpaal voor is. We zijn aan het bekijken, ook in het kader van het Mediadecreet, hoe we daaraan het best vorm kunnen geven, wat dit thema betreft, maar ook inzake andere maatschappelijke thema's. Ik denk bijvoorbeeld aan het gebruik van alcohol, drugs, gokken in het algemeen, ook in de media. Dat zijn ook thema's die we vooral op een sensibiliserende manier willen aanpakken. Een van de pistes is bekijken of er ook geen charter kan komen waarin de sector zelf zich eigenlijk engageert om een aantal maatschappelijke thema's mee te nemen in de beeldvorming. Dat is momenteel echter een beetje voorbarig. We zijn daaraan aan het werken, maar zullen dat in elk geval verder ter harte te nemen.

**De voorzitter:** Mevrouw Brouwers heeft het woord.

**Karin Brouwers (CD&V):** Minister, dank u wel voor uw antwoord. De bedoeling van de vraag was inderdaad vooral sensibiliseren om daar blijvende aandacht voor te hebben, om genderstereotypering te bannen uit onze media, indien mogelijk, zonder dat we heel streng moeten optreden enzovoort.

Het punt was echter toch ook wel dat CSA ook die sensibiliserende opdracht heeft, terwijl onze VRM die niet heeft. Zij gaan naar die hogescholen en universiteiten. U hebt daar ook naar verwezen. Misschien moeten we dus toch nog eens verder nadenken over wat de rol van onze VRM daar verder in zou kunnen zijn. Voor de rest is de VRT-beheersovereenkomst inderdaad een aanknopingspunt om daar opnieuw aandacht voor te hebben, zoals dat in het verleden trouwens al zo was, onder andere wat die scherm aanwezigheid van vrouwen betreft, maar ook die andere aspecten kunnen aan bod komen. Alle maatschappelijke thema's hebben natuurlijk hun plaats, hoewel we natuurlijk de vis niet mogen verdrinken.

Ik denk dat wat de commerciële spelers betreft sensibilisering inderdaad belangrijker is dan streng optreden. Ik weet niet of u het op het einde over zelfregulering of coregulering hebt gehad. Zal dat lukken? U bent die mogelijkheid aan het verkennen. Ik denk dat het nog altijd het beste is dat ze dat zelf opnemen, en het liefst allemaal samen. Dus, als dat lukt, des te beter, maar anders vind ik dat we dat idee van de Franse Gemeenschap om toch een of andere, zij het eventueel algemene bepaling op te nemen in ons decreet, toch ook in het achterhoofd moeten houden. Ik vind het echter al goed dat u in gesprek gaat, ook met de commerciële sector, om daaromtrent te werken.

**De voorzitter:** Minister Dalle heeft het woord.

**Minister Benjamin Dalle:** Misschien nog twee elementen daarover. De CSA heeft natuurlijk een veel beperktere rol dan de VRM. De VRM is uiteindelijk een klein team, van een negentiental mensen die toch wel heel wat omroepen moeten controleren. We hebben het genoeg in Vlaanderen om een zeer rijk medialandschap te hebben. Daar horen diverse omroepen bij. In de Franse Gemeenschap is dat veel beperkter. Ze hebben dus minder werk als het gaat over hun controlerende functie ten aanzien van de omroepen. Dat is de realiteit. De VRM, daarentegen, heeft heel wat werk. Regelmatig doet die uitspraak. Gisteren waren er nog twee uitspraken over productplacement.

Dus, dit is wel een andere realiteit. We gaan aan de VRM ook andere vragen stellen. We gaan ook vragen dat hun inhoudelijke werking versterkt wordt, met een stukje externe controle, onder meer naar de openbare omroep toe. Het is wel delicaat om dit soort sensibilisering ook naar hen te brengen. Ik ben het volledig met u eens dat het sterkste zou zijn, niet dat het wordt afgedwongen door een regulator of dat de regulator aan sensibilisatie doet, maar dat het van henzelf komt en dat ze er zelf achter staan. Dit zijn immers zaken die moeilijk te vatten zijn in regelgeving. Het gaat veeleer om aanvoelen, om een reflex bij elke journalist, bij elke programmamaker, marketeer of reclamemaker om aandacht te hebben voor dit soort problematiek. Dat kan het beste gerealiseerd worden als het van hen uit komt, als ze zich bereid verklaren om zoiets uit te voeren, niet alleen op het vlak van algemene principes, maar vooral ook op het vlak van concrete toepassingen. We zullen effectief bekijken of een charter daar een efficiënt instrument voor is dan wel of er andere manieren zijn van zelf- of coregulering die werken, samen met de herziening van het Mediadecreet, binnen een decretaal kader dat ook relevant is.

**De voorzitter:** Mevrouw Brouwers heeft het woord.

**Karin Brouwers (CD&V):** Ik twijfel er niet aan dat onze VRM meer werk heeft. Maar u hebt ook verwezen, naar het Kenniscentrum Mediawijsheid, dat tot heden ook werkt aan maatschappelijke thema's, zoals polarisatie, migratie enzovoort. Ik had dat in mijn repliek niet meer herhaald, maar als we aan hun ook kunnen vragen om die genderstereotypering wat meer op de voorgrond te brengen, zeker ook voor jonge meisjes, is dat natuurlijk ook goed. We moeten gewoon het thema blijvend onder de aandacht houden. Als dat met een charter kan, des te beter. Als het Kenniscentrum Mediawijsheid daarin een grotere rol kan opnemen, is dat ook zeer goed. We zullen dit verder opvolgen.

**De voorzitter:** Het komt ongetwijfeld ook ter sprake wanneer vertegenwoordigers van het Kenniscentrum Mediawijsheid naar onze commissie komen, op 26 maart, in aanwezigheid van de minister. We zullen nog ruim de gelegenheid hebben om dit verder te bespreken.

De vraag om uitleg is afgehandeld.